

**POROČILO O DELU
SLOVENSKEGA INŠTITUTA ZA REVIZIJO
ZA LETO 2003**

Ljubljana, 23. april 2004

POROČILO O DELU SLOVENSKEGA INŠTITUTA ZA REVIZIJO ZA LETO 2003

KAZALO

POROČILO O DELU SLOVENSKEGA INŠTITUTA ZA REVIZIJO ZA LETO 2003	2
KAZALO	2
UVODNE BESEDE	4
1. PRAVNI STATUS INŠTITUTA	4
2. ORGANIZIRANOST INŠTITUTA	4
3. PROGRAM DELA	5
4. SESTAVA POROČILA O DELU	5
5. REVIDIRANJE	5
5.1. IZOBRAŽEVANJE	6
5.2. IZOBRAŽEVANJE ZA PRIDOBITEV STROKOVNIH ZNANJ ZA OPRAVLJANJE NALOG REVIZORJA	6
5.3. IZOBRAŽEVANJE ZA PRIDOBITEV STROKOVNIH ZNANJ ZA OPRAVLJANJE NALOG POOBLAŠČENEGA REVIZORJA	7
5.4. IZDAJANJE DOVOLJENJ ZA OPRAVLJANJE NALOG REVIZORJA IN POOBLAŠČENEGA REVIZORJA	8
5.5. PRIZNAVANJE TUJIH NAZIVOV	8
5.6. IZDAJANJE IN ODVZEMANJE DOVOLJENJ ZA OPRAVLJANJE NALOG POOBLAŠČENEGA REVIZORJA IN REVIZORJA	8
5.7. REGISTRI REVIZIJSKIH DRUŽB, POOBLAŠČENIH REVIZORJEV IN REVIZORJEV TER OBJAVLJANJE SEZNAMOV... 9	
5.7.1. Register revizijskih družb	9
5.7.2. Register revizorjev.....	9
5.7.3. Register pooblaščenih revizorjev	9
5.7.4. Objavljanje seznama revizijskih družb.....	9
5.8. DOPOLNILNO IZOBRAŽEVANJE REVIZORJEV IN POOBLAŠČENIH REVIZORJEV	9
5.9. DEVETA LETNA KONFERENCA REVIZORJEV	9
5.10. NADZOR NAD REVIZIJSKIMI DRUŽBAMI, POOBLAŠČENIMI REVIZORJI IN REVIZORJI	10
5.10.1. Postopek opravljanja nadzora	10
5.10.2. Opravljeni nadzori v letu 2003.....	13
5.11. DRUGA PODROČJA DELOVANJA REVIZIJSKEGA SVETA V SODELOVANJU Z ODBOROM SEKCIJE POOBLAŠČENIH REVIZORJEV IN REVIZORJEV	17
6. STROKOVNA PODROČJA, POVEZANA Z REVIDIRANJEM	19
6.1. SEKCIJA PREIZKUŠENIH RAČUNOVODIJ IN RAČUNOVODIJ	20
6.1.1. Izobraževanje za strokovni naziv preizkušeni računovodja.....	20
6.1.2. Izobraževanje za strokovni naziv računovodja.....	21
6.1.3. Register preizkušenih računovodij	22
6.1.4. Register računovodij	22
6.1.5. Dopolnilno izobraževanje preizkušenih računovodij in računovodij.....	22
6.1.6. Šesta letna konferenca računovodij	22
6.1.7. Pojasnila k slovenskim računovodskim standardom.....	22
6.1.8. Kontni okviri in novi računovodski standard	23
6.1.9. Problemska področja računovodstva.....	23

6.2. SEKCIJA PREIZKUŠENIH DAVČNIKOV	25
6.2.1. Izobraževanje za strokovni naziv preizkušeni davčnik	25
6.2.2. Register preizkušenih davčnikov	26
6.2.3. Dopolnilno izobraževanje	26
6.2.4. Četrta davčna konferenca Slovenskega inštituta za revizijo	26
6.2.5. Izdajateljska dejavnost	27
6.2.6. Odbor sekcije preizkušenih davčnikov	27
6.2.7. Problemska področja davčnega svetovanja	28
6.3. SEKCIJA PREIZKUŠENIH NOTRANJIH REVIZORJEV	28
6.3.1. Izobraževanje za strokovni naziv preizkušeni notranji revizor	28
6.3.2. Register preizkušenih notranjih revizorjev	29
6.3.3. Dopolnilno izobraževanje preizkušenih notranjih revizorjev	29
6.3.4. Šesta letna konferenca notranjih revizorjev	29
6.3.5. Problemska področja notranje revizije	30
6.4. SEKCIJA PREIZKUŠENIH REVIZORJEV INFORMACIJSKIH SISTEMOV	30
6.4.1. Izobraževanje za preizkušenega revizorja informacijskih sistemov	30
6.4.2. Register preizkušenih revizorjev informacijskih sistemov	31
6.4.3. Dopolnilno izobraževanje preizkušenih revizorjev informacijskih sistemov	31
6.4.4. Enajsta mednarodna konferenca o revidiranju in kontroli informacijskih sistemov	31
6.4.5. Problemska področja revidiranja informacijskih sistemov	32
6.5. SEKCIJA PREIZKUŠENIH POSLOVNIH FINANČNIKOV	32
6.5.1. Izobraževanje za strokovni naziv preizkušeni poslovni finančnik	32
6.5.2. Register preizkušenih poslovnih finančnikov	33
6.5.3. Dopolnilno izobraževanje s področja poslovnih financ	33
6.5.4. Delovanje sekcije v letu 2003 in problemska področja, s katerimi se ukvarja sekcija	33
6.6. SEKCIJA POOBLAŠČENIH OCENJEVALCEV	34
6.6.1. Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij	34
6.6.2. Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin	35
6.6.3. Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti strojev in opreme	35
6.6.4. Register pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti	36
6.6.5. Dopolnilno izobraževanje pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti	36
6.6.6. Šesta letna konferenca ocenjevalcev vrednosti	36
6.6.7. Problemska področja ocenjevanja vrednosti	36
6.6.8. Nadzor nad pooblaščenimi ocenjevalci vrednosti	37
6.6.9. Pojasnila k slovenskim poslovnofinančnim standardom	37
7. DRUGE NALOGE INŠTITUTA	37
7.1. IZDAJATELJSKA DEJAVNOST	37
7.2. DODATNO IZOBRAŽEVANJE	38
8. PROSTORSKA IN KADROVSKA PROBLEMATIKA	38
8.1. PROSTORSKA PROBLEMATIKA	38
8.2. KADROVSKA PROBLEMATIKA	38
9. REVIDIRANI RAČUNOVODSKI IZKAZI	38
10. SKLEPNA UGOTOVITEV	42

Uvodne besede

Po določbah tretjega odstavka 13. člena zakona o revidiranju (Uradni list RS, št. 11/01; odslej ZRev-1) obravnava Državni zbor Republike Slovenije letno poročilo Slovenskega inštituta za revizijo (odslej Inštitut). Po 10. členu statuta Slovenskega inštituta za revizijo (Uradni list RS, št. 70/01; odslej statut Inštituta) svet Inštituta sprejme letno poročilo, ki ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije. Poročilo o delu sta pred obravnavo na svetu Inštituta obravnavala revizijski svet Inštituta (odslej revizijski svet) in strokovni svet Inštituta (odslej strokovni svet).

Inštitut je letos desetič izdelal letno poročilo, tokrat za leto 2003; na ta način poroča o izpolnjevanju z ZRev-1 in statutom Inštituta predpisanih nalog. Na podlagi letnega poročila naj bi bila najširša javnost seznanjena z delom Inštituta, ga posredno ocenjevala ter se na ta način tudi seznanila s problemi in težavami, ki so jih pri svojem delu zaznali strokovnjaki, združeni v Inštitutu.

Poročilo o delu je sestavljeno iz podatkov in informacij o posameznih dejavnostih Inštituta. Podatke in informacije smo, razen v problemskih delih, predstavili brez komentarjev in razlag, saj želimo, da si mnenje o delovanju Inštituta ustvari vsakdo sam. V problemskem delu poročila pa so predstavljena nekatera po mnenju Inštituta najpomembnejša vprašanja in področja, na katera želi Inštitut bralce poročila posebej opozoriti. Namen poročila torej ni le poročanje o opravljenem delu, ampak tudi opozorilo na nekatere probleme, s katerimi se bomo srečevali v bližnji prihodnosti, in njihova predstavitev. Vsekakor pa je Inštitut vedno odprt za vse in vsakršne pripombe, predloge in seveda tudi kritike. Tudi na tak način želimo zaznati probleme tako, da bi jih lahko uspešneje reševali, zato smo veseli vsakršnega strokovnega kritičnega odziva, saj se zavedamo, da tudi tako lahko izboljšamo obseg in kakovost delovanja. Zavedamo pa se tudi omejitve, saj v poročilu ne moremo popolno zajeti in podrobno predstaviti vseh dejavnosti, ki jih je Inštitut opravil v preteklem letu.

Ponovno pa je treba poudariti, da je Inštitut tudi v preteklem letu ne glede na take ali drugačne odkrite in včasih prikrite kritike ter pritiske deloval zgolj in samo na podlagi strogih strokovnih temeljev in načel ter neodvisno in izključno po pravih stroke.

1. Pravni status Inštituta

Na podlagi 11. člena zakona o revidiranju (Uradni list RS, št. 32/93 in 65/93) je Inštitut ustanovila Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije. Ustanovljen je bil 29. julija 1993 kot zavod in vpisan v sodni register pod številko registrskega vložka 1/24444/00 Ljubljana s sklepom srg 7748/93 dne 9. septembra 1993. Statut Inštituta, ki ga je na podlagi ZRev-1 sprejel svet Inštituta, je objavljen v Uradnem listu RS, št. 70/01.

2. Organiziranost Inštituta

Na podlagi ZRev-1 in statuta Inštituta je Inštitut organiziran na način, razviden iz organizacijske sheme:

3. Program dela

Program dela za leto 2003 je po poprejšnji obravnavi strokovnega sveta in revizijskega sveta sprejel svet Inštituta. Z njim so bile načrtovane temeljne naloge Inštituta v letu 2003. Poleg tistih, ki jih je moral opraviti po ZRev-1, statutu Inštituta in programu dela, pa je opravil še nekatere druge, ki niso bile predvidene. Vsak dan opravlja tudi stalne naloge, povezane s svojim delovanjem.

4. Sestava poročila o delu

Poročilo o delu je sestavljeno iz dveh delov, in sicer iz dela, ki obravnava področje revidiranja, za kar je po ZRev-1 odgovoren revizijski svet, in iz dela, ki obravnava področje računovodenja, davčnega svetovanja, notranjega revidiranja, revidiranja informacijskih sistemov, poslovnih financ in ocenjevanja vrednosti, za kar je odgovoren strokovni svet Inštituta.

5. Revidiranje

Po ZRev-1 in statutu Inštituta je najpomembnejši organ Inštituta, ki skrbi za strokovnost revizorjev in kakovost opravljanja revizijskih storitev ter ugled revizijske stroke v javnosti, revizijski svet. Revizijski svet ima 9 članov; od teh je direktor Inštituta član revizijskega sveta po funkciji, 5 članov revizijskega sveta ima dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja in jih imenujejo pooblaščenih revizorji, preostali 3 člani, ki so predstavniki zainteresirane javnosti, pa morajo imeti ustrezna strokovna znanja in izkušnje s področja računovodstva in financ ter jih imenuje minister za finance, 2 na predlog Gospodarske zbornice Slovenije.

Del strokovnih nalog revidiranja pa opravlja tudi sekcija pooblaščenih revizorjev in revizorjev, ki združuje v svojih vrstah vse revizorje in pooblaščenih revizorje, ki imajo

dovoljenje za opravljanje nalog. Deluje že od same ustanovitve Inštituta in je volilno telo revizijskega sveta. Vodi jo petčlanski odbor (predsednik in 4 člani), ki

1. opravlja strokovna dela s področja revidiranja in skrbi za izvajanje sklepov revizijskega sveta,
2. predlaga revizijskemu svetu v sprejetje standarde revidiranja, druga pravila revizijske stroke in druga strokovna načela ter strokovna stališča na področju revidiranja,
3. predlaga revizijskemu svetu smernice za oblikovanje cen storitev revidiranja,
4. skupaj z revizijskim svetom skrbi za razvoj revizijske stroke.

5.1. Izobraževanje

Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog revizorja in pooblaščenega revizorja je ena izmed temeljnih nalog Inštituta.

Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog revizorja je po izobraževalnem programu iz leta 1998 razdeljeno na splošni in posebni del. V splošnem delu pridobijo kandidati temeljno znanje iz revizije, računovodstva, poslovnih financ, gospodarskega in davčnega prava ter kvantitativnih metod; iz vseh teh predmetov opravljajo izpit. Poslušajo pa tudi predavanja iz poslovnega komuniciranja (kot dela več izobraževalnih programov). Vsebina posebnega dela izobraževanja pa se je v letošnjem letu spremenila, in sicer je po novem posebni del razdeljen na 4 predmete: revizijo, računovodstvo, davke in poslovne finance. Iz vseh teh predmetov morajo kandidati, ki želijo pridobiti strokovna znanja za opravljanje nalog revizorja, opraviti izpite. Izobraževalni program za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja obsega 5 predmetov: revizijo, računovodstvo, poslovne finance, organiziranje in vodenje revizije ter davščine. Kandidat, ki se izobražuje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog revizorja, mora po uspešno opravljenih izpitih izdelati še seminarski nalogi, kandidat, ki se izobražuje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja, pa zaključno delo.

V izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog revizorja se lahko vpišejo kandidati, ki izpolnjujejo pogoje, predpisane v pravilniku o pridobitvi potrdil o strokovnih znanjih za opravljanje nalog revizorja in pooblaščenega revizorja. Kandidati, ki se želijo vpisati v izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog revizorja, morajo imeti univerzitetno izobrazbo, opravljene izpite iz predpisanih fakultetnih predmetov, obvladati morajo slovenski jezik in niso smeli (ne smejo) biti pravnomočno obsojeni za kaznivo dejanje zoper premoženje oziroma gospodarstvo. Kandidati, ki se želijo vpisati v izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja, pa morajo imeti univerzitetno izobrazbo, dovoljenje za opravljanje nalog revizorja, obvladati morajo slovenski jezik in niso smeli (ne smejo) biti pravnomočno obsojeni za kaznivo dejanje zoper premoženje oziroma gospodarstvo. Razpis za vpis v izobraževanje je bil javno objavljen.

5.2. Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog revizorja

Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog revizorja obsega 153 ur, od teh:

splošni del

revizija	8 ur
računovodstvo	18 ur
poslovne finance	15 ur
gospodarsko in davčno pravo	20 ur
kvantitativne metode	10 ur
<u>poslovno komuniciranje</u>	<u>5 ur</u>
skupaj	76 ur

<i>posebni del</i>	
revizija	27 ur
računovodstvo	19 ur
davki	15 ur
<u>poslovne finance</u>	<u>15 ur</u>
skupaj	76 ur

V letu 2003 se je nadaljevalo izobraževanje za kandidate, ki so se vanj vpisali v letu 2002. Naknadno sta se v izobraževanje vpisala 2 kandidata, ki sta že imela (in še imata) katerega od strokovnih nazivov, ki jih podeljuje Inštitut, zato sta bila oproščena opravljanja večine izpitov. Kandidati so tudi v letu 2003 opravljali izpite takoj po končanih predavanjih; izpit iz kvantitativnih metod je uspešno opravilo 16 kandidatov. V okviru posebnega dela izobraževanja pa je izpit iz revizije takoj po koncu predavanj uspešno opravilo 11 kandidatov, iz računovodstva in davkov 8 ter iz poslovnih financ 5. Poleg tega sta bila tudi 2 redna izpitna roka, in sicer aprila in oktobra iz splošnega dela ter maja in novembra iz posebnega dela.

Na podlagi razpisa se je septembra 2003 v izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog revizorja vpisalo 26 kandidatov; predavanja zanje se bodo končala maja 2004. Opravljanja izpita iz poslovnih financ v okviru splošnega in posebnega dela izobraževanja sta oproščena 2 kandidata. Kandidat, ki je že opravljal izpite iz splošnega dela v okviru izobraževanja za pridobitev strokovnega naziva državni notranji revizor, je oproščen izpitov iz računovodstva, revizije, kvantitativnih metod in poslovnih financ. Kandidati so opravljali izpite takoj po končanih predavanjih, torej pred rednima rokoma; izpit iz računovodstva je opravilo 15 kandidatov, iz revizije 22 ter iz poslovnih financ 11. Izpite iz preostalih predmetov bodo kandidati opravljali v letu 2004.

Za uspešno dokončanje izobraževanja ter pridobitev potrdila o strokovnem znanju za opravljanje nalog revizorja mora kandidat po uspešno opravljenih izpiti izdelati še seminarski nalogi s področja preizkušanja notranjih kontrol v gospodarski družbi in preizkušanja podatkov na izbranem področju. V letu 2003 je zagovore seminarskih nalog uspešno opravilo 9 kandidatov (od teh sta bila 2 kandidata vpisana v izobraževanje v letu 1999, 3 kandidati so bili vpisani v izobraževanje v letu 2000 in 4 v letu 2001).

5.3. Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja

Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja obsega 114 ur, od teh:

revizija	28 ur
računovodstvo	30 ur
poslovne finance	26 ur
organiziranje in vodenje revizije	14 ur
<u>davščine</u>	<u>16 ur</u>
skupaj	114 ur

Za kandidate, ki so bili vanj vpisani v letu 2002, so se v letu 2003 nadaljevala predavanja, izpite pa so opravljali takoj po njih. Izpit iz poslovnih financ je uspešno opravilo 6 kandidatov, iz organiziranja in vodenja revizije 9 ter iz računovodstva 6. Prav tako smo razpisali 2 redna izpitna roka.

Zaradi premajhnega števila prijavljenih kandidatov v letu 2003 izobraževanja za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja nismo začeli izvajati.

Za uspešno dokončanje izobraževanja ter pridobitev potrdila o strokovnem znanju za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja mora kandidat po uspešno opravljenih izpiti

izdelati zaključno delo o celoviti reviziji večje in sestavljene gospodarske družbe. V letu 2003 so zaključno delo uspešno zagovarjali 4 kandidati (od teh sta bila 2 kandidata vpisana v izobraževanje v letu 2000 in 2 v letu 2002).

5.4. Izdajanje dovoljenj za opravljanje nalog revizorja in pooblaščenega revizorja

Pogoji za pridobitev dovoljenja za opravljanje nalog revizorja in pooblaščenega revizorja so univerzitetna izobrazba, uspešno opravljen preizkus strokovnih znanj za posamezni naziv, dejstvo, da oseba ni (bila) pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje zoper premoženje oziroma gospodarstvo, in dejstvo, da oseba obvlada slovenski jezik; za pridobitev naziva revizor mora imeti najmanj 2 leti delovnih izkušenj na področju revidiranja oziroma notranjega revidiranja, za pridobitev naziva pooblaščen revizor pa najmanj 5 let delovnih izkušenj, od teh najmanj 3 leta pri revidiranju, šteto po pridobitvi dovoljenja za opravljanje nalog revizorja. Oseba, ki izpolnjuje te pogoje, lahko zaprosi za izdajo dovoljenja za opravljanje nalog revizorja oziroma pooblaščenega revizorja. Dovoljenje za opravljanje nalog je v letu 2003 pridobilo 9 pooblaščenih revizorjev in 15 revizorjev.

ZRev-1 določa, da velja dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja in revizorja 2 leti od izdaje. Veljavnost dovoljenja se podaljša vsakič za 2 leti, če imetnik dovoljenja opravi dodatno strokovno izobraževanje po programu, ki ga določi Inštitut. V letu 2003 je dovoljenje za opravljanje nalog poteklo 192 pooblaščenim revizorjem, 174 je bilo dovoljenje podaljšano za 2 leti, 18 pa dovoljenja nismo podaljšali, ker bodisi niso vložili zahtevka za podaljšanje bodisi niso izpolnjevali pogojev. Prav tako je poteklo dovoljenje tudi 105 revizorjem; 64, ki so izpolnjevali pogoje, smo dovoljenje podaljšali za 2 leti.

5.5. Priznavanje tujih nazivov

V letu 2003 je bilo nostrificirano potrdilo o strokovnih znanjih za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja, in sicer kandidatki, ki je opravila ustrezen izpit pri Združenju pooblaščenih računovodskih strokovnjakov (*Association of Chartered Certified Accountant, ACCA*) in nostrifikacijska izpita iz slovenskih računovodskih standardov ter gospodarskega in davčnega prava pri Inštitutu.

5.6. Izdajanje in odvzemanje dovoljenj za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja in revizorja

ZRev-1 določa, da Inštitut odvzame dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja in revizorja, če je bilo pridobljeno z navedbo neresničnih podatkov ali če je bila oseba pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje zoper premoženje oziroma gospodarstvo. Prav tako lahko Inštitut odvzame dovoljenje, če pooblaščen revizor oziroma revizor pri izvajanju nalog revidiranja krši določbe o prepovedi opravljanja nalog revidiranja v pravni osebi, v kateri ima sam naložbe ali s katero je drugače povezan in bi zaradi te povezave lahko obstajal dvom glede neodvisnosti in nepristranskosti revidiranja, če krši pravila revidiranja in je zaradi te kršitve poročilo o revidiranju pomanjkljivo oziroma zavajajoče, če krši določbo o dolžnosti varovanja zaupnih podatkov ali če ponavljajoče se krši druge določbe ZRev-1 ali drugih zakonov in predpisov, ki urejajo revidiranje pravnih oseb, oziroma pravila revidiranja. V vseh teh primerih je možen tudi pogojen odvzem dovoljenja. Poleg ukrepa odvzema dovoljenja pa pozna zakon tudi ukrep opomina, in sicer v vseh tistih primerih, ko se kršijo pravila revidiranja, pa niso izpolnjeni pogoji za odvzem dovoljenja oziroma pogojni odvzem dovoljenja. V letu 2003 je Inštitut odvil 1 dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja in 8 pooblaščenim revizorjem izrekel opomin. Na podlagi 122. člena ZRev-1 je povzetke odločb o izrečenih ukrepih Inštitut objavil v reviji Revizor.

5.7. Registri revizijskih družb, pooblaščenih revizorjev in revizorjev ter objavljane seznamov

Inštitut vodi v skladu z ZRev-1 register revizijskih družb in samostojnih revizorjev ter register pooblaščenih revizorjev in revizorjev. Vodi ju računalniško in ju sproti dopolnjuje.

5.7.1. Register revizijskih družb

V register revizijskih družb z dovoljenjem za opravljanje dejavnosti revidiranja je bilo na dan 31. decembra 2003 vpisanih 42 revizijskih družb. V 1 revizijski družbi se je v letu 2003 upokojil edini zaposleni pooblaščen revizor, zato ni več izpolnjevala pogojev in je bila na svojo pobudo iz registra izbrisana. Prav tako je bila iz registra revizijskih družb izbrisana revizijska družba, ki je izjavila, da ne bo več opravljala storitev revidiranja. V letu 2003 sta bili 2 revizijski družbi na novo vpisani v register revizijskih družb.

5.7.2. Register revizorjev

V register oseb z dovoljenjem za opravljanje nalog revizorja je bilo na dan 31. decembra 2003 vpisanih 86 revizorjev.

5.7.3. Register pooblaščenih revizorjev

V register oseb z dovoljenjem za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja je bilo na dan 31. decembra 2003 vpisanih 189 pooblaščenih revizorjev.

5.7.4. Objavljanje seznama revizijskih družb

Statut Inštituta določa, da mora Inštitut vsako leto objaviti seznam revizijskih družb, vpisanih v register pri Inštitutu. V letu 2003 je Inštitut objavil seznam revizijskih družb, vpisanih v register, v vseh desetih zvezkih Revizorja in na domači spletni strani. Seznam revizijskih družb, vpisanih v register pri Inštitutu, pa je bil predan vsem, ki so se zanj zanimali.

5.8. Dopolnilno izobraževanje revizorjev in pooblaščenih revizorjev

ZRev-1 določa, da se veljavnost dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja in revizorja podaljša vsakič za 2 leti, če imetnik dovoljenja opravi dodatno strokovno izobraževanje po programu, ki ga določi Inštitut. Večino seminarjev za to dodatno izobraževanje priredi Inštitut. V letu 2003 smo tako izvedli 7. jesensko strokovno srečanje revizorjev.

5.9. Deveta letna konferenca revizorjev

Inštitut je 27. in 28. novembra 2003 priredil 9. letno konferenco revizorjev. Namenjena je bila predvsem revizorjem in pooblaščenim revizorjem.

Na konferenci so bile predstavljene tele teme: vpliv različnih stopenj zblížanja ljudi na odličnost poslovnih razmerij, revizorjevo poročanje za posebne namene na podlagi zakona o gospodarskih družbah, revizorjevo poročanje za posebne namene na podlagi zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji, revizorjevo poročanje za posebne namene na podlagi zakona o investicijskih skladih in družbah za upravljanje, spremembe 4., 7. in 8. direktive Evropske unije ter spremembe slovenske zakonodaje v tej zvezi, razkritja in notranje kontrole, ocenjevanje nepremičnin za potrebe računovodskega poročanja, pranje denarja ter predvidena sprememba zakona o dohodnini in zakona o davku od dobička pravnih oseb. Gost konference je bil predsednik vlade Republike Slovenije mag. Anton Rop; z njim so se udeleženci konference pogovarjali o vstopu Slovenije v Evropsko unijo (odslej EU) in drugih aktualnih vprašanjih.

Na konferenci so bila podeljena potrdila o pridobitvi strokovnih znanj za opravljanje nalog revizorja in pooblaščenega revizorja. Na konferenci je bilo 158 udeležencev.

5.10. Nadzor nad revizijskimi družbami, pooblaščenimi revizorji in revizorji

Postopek nadzora nad revizijskimi družbami, pooblaščenimi revizorji in revizorji v celoti ureja ZRev-1 in podrejeno zakon o upravnem postopku. Iz 3., 12. in 18. člena ZRev-1 ter 5. člena statuta Inštituta je nedvoumno razvidno, da je opravljanje nadzora nad revidiranjem ter odločanje o izdajah in odvzemih dovoljenj za opravljanje revidiranja ter nalog pooblaščenega revizorja in revizorja v okviru Inštituta v pristojnosti revizijskega sveta kot enega od organov Inštituta, naštetih v 15. členu ZRev-1. Prav tako je iz 5. člena statuta Inštituta razvidno, da zastopa predsednik revizijskega sveta Inštitut v postopkih izvajanja javnih pooblastil v okviru pristojnosti, ki jih ima revizijski svet. Nadzor nad revizijskimi družbami, pooblaščenimi revizorji in revizorji je področje, kateremu revizijski svet nameni največ svojega časa.

5.10.1. Postopek opravljanja nadzora

Opravljanje nadzora nad revizijskimi družbami ter pooblaščenimi revizorji in revizorji zelo podrobno urejajo zakonske določbe, revizijski svet pa je v posebnem poslovniku¹ določil tudi interna pravila, povezana z načinom opravljanja nadzora.

Da bi bili pri opravljanju nadzora ustrezno zavarovani neodvisnost in nepristranskost članov revizijskega sveta v skladu s kodeksom etike poklicnih računovodskih strokovnjakov, ki ga je izdalo Mednarodno združenje računovodskih strokovnjakov, in v skladu s kodeksom poklicne etike zunanjih revizorjev, ki ga je izdal Inštitut, je revizijski svet v poslovniku določil, da podpišejo vsi njegovi člani posebno izjavo o neodvisnosti. Izjave oddajo v zaprtih kuvertah, ki se hranijo v zaklenjeni blagajni v prostorih Inštituta.

V nadaljevanju predstavljamo vse tiste določbe poslovnika, ki se ne nanašajo neposredno na člane revizijskega sveta in zaposlence Inštituta.

Opravljanje nadzora nad pooblaščenimi revizorji in revizorji

V okviru nadzora nad revizijskimi družbami opravi Inštitut tudi neposredni nadzor nad vsemi pooblaščenimi revizorji v revizijski družbi tako, da pri opravljanju nadzora s pregledom celotne revizijske dokumentacije, ki se nanaša na opravljeno revizijo računovodskih izkazov najmanj enega naročnika za eno od obračunskih obdobj, preteklih od zadnjega opravljenega nadzora, preveri kakovost dela vsakega posameznega pooblaščenega revizorja, ki je odgovoren za izraženo mnenje o računovodskih izkazih.

Nadzor nad revizorji opravi Inštitut posredno, prek preverjanja kakovosti dela posameznih pooblaščenih revizorjev, ki so odgovorni za kakovost dela svojih revizijskih skupin, sestavljenih iz revizorjev in drugih zaposlenih na področju revidiranja.

Praviloma se šteje, da je na podlagi 2. točke drugega odstavka 34. člena ZRev-1 zaradi kršitve pravil revidiranja poročilo o revidiranju pomanjkljivo oziroma zavajajoče,

- če iz revizijske dokumentacije, ki dokazuje opravljeno revizijo računovodskih izkazov, nedvoumno izhaja, da bi moral pooblaščen revizor v revizorjevem poročilu o revidiranih računovodskih izkazih izraziti drugačno mnenje, kot ga je izrazil;
- če je revizijska dokumentacija pomanjkljiva, na podlagi izrečenega ukrepa o odreditvi odprave kršitve pa je pooblaščen revizor oziroma revizor ni uspel dopolniti tako, da bi podpirala revizorjevo poročilo o revidiranih računovodskih izkazih.

¹ Poslovnik o načinu dela revizijskega sveta pri opravljanju nadzora nad revizijskimi družbami, pooblaščenimi revizorji in revizorji.

Morebitne kršitve v preizkusni dobi (pogojni odvzem dovoljenja po 35. členu ZRev-1) ugotavlja Inštitut z opravljanjem nadzora nad pooblaščenim revizorjem oziroma revizorjem v okviru opravljanja nadzora nad revizijsko družbo.

Praviloma se šteje, da je pooblaščen revizor oziroma revizor kršil pravila revidiranja, pogoji za odvzem dovoljenja oziroma pogojni odvzem dovoljenja pa niso izpolnjeni,

- če revizijska dokumentacija podpira izraženo mnenje, pojasnjevalni odstavki, ki izražajo mnenje s pridržki, zavrnitev mnenja ali odklonilno mnenje pa po obliki in vsebini ne ustrezajo zahtevam revizijskega poročanja (MSR 700 – Revizorjevo poročilo o računovodskih izkazih);
- če revizijska dokumentacija podpira izraženo mnenje, pooblaščen revizor oziroma revizor pa je pri opravljanju revidiranja zagrešil kršitev etičnih načel, ki v skladu z ZRev-1 in drugimi pravili revidiranja ne zahteva odvzema dovoljenja oziroma pogojnega odvzema dovoljenja.

Ne glede na ti dve določbi se praviloma šteje, da je pooblaščen revizor oziroma revizor huje kršil etična načela neodvisnosti in nepristranskosti, če je revidiral računovodske izkaze, ki so bili pripravljani z njegovo pomočjo (opravi je na primer storitve ocenjevanja vrednosti, svetovanja in druge), s čimer je pomembno vplival na velikost posameznih postavk v računovodskih izkazih. Tovrstne kršitve etičnih načel se ugotavljajo na podlagi pregleda pogodb, ki jih je revizijska družba, v kateri je zaposlen pooblaščen revizor oziroma revizor, podpisala z naročnikom – revidirancem, in na podlagi pogodb, ki so jih z naročnikom – revidirancem podpisale z revizijsko družbo povezane pravne osebe. Tovrstne kršitve praviloma zahtevajo odvzem dovoljenja oziroma pogojni odvzem dovoljenja.

Opravljanje nadzora nad revizijskimi družbami

Nadzor po 1. točki prvega odstavka 52. člena ZRev-1² poteka v prostorih Inštituta s sistematičnim pregledovanjem dokumentacije, ki jo Inštitutu v skladu s 55. členom ZRev-1 predložijo revizijske družbe. Nadzor nad dokumentacijo opravlja (opravljajo) oseba (osebe), ki jo (jih) je na podlagi 91. člena ZRev-1³ za opravljanje nadzora pooblastil direktor Inštituta. Za revizijske družbe, ki Inštitutu niso predložile dokumentacije v roku, določenem na podlagi 55. člena ZRev-1, izda direktor Inštituta odredbo za odpravo kršitev.

Nadzor po 2. točki prvega odstavka 52. člena poteka v prostorih revizijske družbe v skladu z ZRev-1, ki se nanašajo na postopek nadzora. Inštitut opravlja nadzor nad revizijskimi družbami po 2. točki prvega odstavka 52. člena tako, da

- je praviloma vsaka revizijska družba, ki revidira večje število podjetij (najmanj 3), katerih vrednostni papirji so predmet trgovanja na organiziranem trgu vrednostnih papirjev, pregledana najmanj enkrat v 3 letih;
- so druge revizijske družbe praviloma pregledane najmanj enkrat v 5 letih.

² 52. člen ZRev-1: Inštitut opravlja nadzor nad revizijskimi družbami

(1) s spremljanjem, zbiranjem in preverjanjem poročil in obvestil revizijskih družb in drugih oseb, ki so po določbah tega zakona in drugih zakonov dolžne poročati Inštitutu oziroma ga obveščati o posameznih dejstvih in okoliščinah;

(2) z opravljanjem pregledov poslovanja revizijskih družb;

(3) z izrekanjem ukrepov nadzora po tem zakonu.

³ 91. člen ZRev-1:

(1) Pregled poslovanja subjekta nadzora opravi strokovni delavec Inštituta, ki ga za opravljanje pregleda pooblasti direktor Inštituta.

(2) Za izvajanje posameznih nalog v zvezi s pregledi poslovanja lahko direktor Inštituta pooblasti pooblaščenega revizorja ali drugo strokovno usposobljeno osebo.

(3) Pooblaščen osebe iz drugega odstavka tega člena imajo pri opravljanju nalog pregleda poslovanja, za katere jih je pooblastil direktor Inštituta, enake pristojnosti kot Inštitut na podlagi 92. do 97. člena tega zakona.

Nadzor nad revizijskimi družbami opravlja Inštitut praviloma v obdobju september–marec (odslej obdobje opravljanja nadzorov) na podlagi načrta, ki ga potrdi revizijski svet. Nad revizijsko družbo, za katero obstaja na podlagi pisne zahteve tretje osebe upravičen dvom, da računovodskih izkazov ni revidirala v skladu s pravili revidiranja, se opravi nadzor praviloma v prvem obdobju opravljanja nadzorov po tem, ko revizijski svet presodi, da je dvom o kakovosti dela revizijske družbe upravičen. Presoja revizijskega sveta o nadzorih na podlagi pisnih zahtev temelji na utemeljitvah oziroma dokumentaciji, ki je priložena pobudi za opravljanje nadzora, pri čemer mora biti iz te dokumentacije jasno razvidno, na kakšen način je revizijska družba kršila pravila revidiranja. Če iz dokumentacije to ni razvidno, pošlje Inštitut pobudniku za nadzor poziv za dopolnitev zahteve. Če pobudnik zahteve ustrezno ne dopolni, se nadzor ne opravi.

Na podlagi 2. točke prvega odstavka 52. člena izvajalci nadzora ugotavljajo in presojujejo

- spoštovanje ZRev-1 in drugih pravil revidiranja pri opravljanju revidiranja posameznih naročnikov s pregledom revizijske dokumentacije tako, da je za vsakega pooblaščenega revizorja, ki je podpisnik revizorjevega poročila o revidiranih računovodskih izkazih, pregledana revizijska dokumentacija najmanj enega naročnika; pri izbiri vzorca naročnikov, za katere se v postopku nadzora pregleda revizijska dokumentacija, se poleg pooblaščenih revizorjev praviloma upoštevajo še:
 - pomembnost (velikost in organizacijska oblika, uvrščenost vrednostnih papirjev naročnika na organizirani trg vrednostnih papirjev, javni interes) naročnikov revizijske družbe;
 - enakomernost zajetja gospodarskih panog;
 - enakomernost zajetja naročnikov po regijah;
- spoštovanje etičnih načel (kodeks etike poklicnih računovodskih strokovnjakov, ki ga je izdalo Mednarodno združenje računovodskih strokovnjakov, kodeks poklicne etike zunanjih revizorjev);
- izvajanje notranjega nadzora kakovosti delovanja revizijske družbe v skladu z mednarodnim standardom revidiranja (odslej MSR) 220 (Obvladovanje kakovosti revizijskega dela).

Morebitne kršitve v preizkusni dobi (pogojni odvzem dovoljenja po 61. členu ZRev-1) ugotavlja Inštitut z opravljanjem nadzora nad revizijsko družbo.

Ugotovitve nadzora

Vsak izvajalec nadzora mora za področje oziroma za pooblaščenega revizorja ali revizorja, ki ga je pregledoval, sestaviti zapisnik, v katerem podrobno opiše nepravilnosti, ki jih je ugotovil v postopku izvajanja nadzora nad revizijsko družbo, pooblaščenim revizorjem ali revizorjem, ter jih po potrebi (po presoji izvajalca nadzora) podpre s kopijami listin revizijske družbe, ki jih je pridobil pri opravljanju nadzora. Seznam listin, katerih kopije pridobi izvajalec nadzora pri opravljanju nadzora, je priloga zapisnika.

Zapisniki vseh izvajalcev nadzora (tudi tistih, ki so nadzirali posamezne pooblaščen revizorje oziroma revizorje) so sestavni del skupnega zapisnika o opravljenem nadzoru nad revizijsko družbo.

Skupni zapisnik o opravljenem nadzoru nad revizijsko družbo predloži Inštitut revizijski družbi, posamezne zapisnike pa tudi pooblaščenim revizorjem ali revizorjem, ki so stranke v postopku, najkasneje v 8 dneh po opravljenem nadzoru s pozivom, da v roku, ki praviloma ne sme biti daljši od 8 dni, Inštitutu predložijo pisne pripombe. O morebitnih ukrepih na podlagi zapisnika in pripombah k zapisniku odloča revizijski svet.

Revizijski svet pooblasti ustrezno osebo (z izpitom po zakonu o splošnem upravnem postopku) za vodenje postopka nadzora po zakonu.

Postopek nadzora

V primeru, da Inštitut istočasno opravlja nadzor nad revizijsko družbo in pooblaščenimi revizorji oziroma revizorji v revizijski družbi, se ustrezen spis vroči revizijski družbi in vsakemu pooblaščenemu revizorju oziroma revizorju, ki je nadziran.

Poziv iz tretjega odstavka 93. člena ZRev-1⁴ je pisen, podpiše pa ga oseba, ki jo je za opravljanje pregleda pooblastil direktor Inštituta.

O utemeljenosti opravljanja nadzora in/ali izrekanja ukrepov nadzora na predlog oseb iz drugega odstavka 98. člena ZRev-1⁵ odloča revizijski svet.

Pobude za izrek ukrepov nadzora, ki jih dajo druge osebe, revizijski svet praviloma upošteva pri sestavi načrta za opravljanje nadzorov v prvem obdobju opravljanja nadzorov.

Ker so se pri opravljanju nadzora nad revizijskimi družbami, pooblaščenimi revizorji in revizorji že pokazale nekatere pomanjkljivosti omenjenega poslovnika, je revizijski svet v okviru programa dela za leto 2003 poenotil obliko in zasnovo vsebine zapisnikov o opravljenih nadzorih.

5.10.2. Opravljeni nadzori v letu 2003

Pregled poslovanja revizijskih družb in pregled opravljanja nalog pooblaščenih revizorjev in revizorjev so opravile osebe, ki jih je v skladu z 91. členom Zrev-1 pooblastil direktor Inštituta. Če upoštevamo število pooblaščenih oseb pri vsakem nadzoru, so dve tretjini nadzorov oziroma pregledov poslovanja opravile osebe, redno zaposlene pri Inštitutu.

Glede na način izvajanja zunanjega nadzora nad kakovostjo revidiranja ločimo dve vrsti nadzora:

1. nadzor opravlja neodvisna inštitucija z lastnim, torej pri njej zaposlenim osebjem (*monitoring*), in
2. nadzor organizira in spremlja neodvisna inštitucija, izvajajo pa aktivni revizorji na pogodbeni osnovi (*peer⁶ review*).

Izvajanje nadzora v Sloveniji sodi v prvo vrsto, saj je opravljanje nadzora v celoti v pristojnosti Inštituta.

⁴ 93. člen ZRev-1:

- (1) Pri opravljanju nadzora lahko Inštitut od subjekta nadzora zahteva poročila in informacije o vseh zadevah, ki so glede na namen posameznega nadzora pomembne za presojo, ali subjekt nadzora spoštuje določbe zakona oziroma na njegovi podlagi izdanih predpisov.
- (2) Poročila in informacije iz prvega odstavka tega člena lahko Inštitut zahteva tudi od članov uprave subjekta nadzora in oseb, zaposlenih pri subjektu nadzora.
- (3) Inštitut lahko osebe iz drugega odstavka tega člena pozove, da o zadevah iz prvega odstavka tega člena v roku, ki ne sme biti daljši od treh dni, izdelajo pisno poročilo, ali jih povabi, da o teh zadevah podajo ustno izjavo.

⁵ 98. člen ZRev-1:

- (1) Ukrepe nadzora po tem zakonu izreka Inštitut po uradni dolžnosti.
- (2) ne glede na določbo prvega odstavka tega člena lahko Inštitut izreče ukrep revizijski družbi oziroma pooblaščenemu revizorju tudi na predlog
 1. člana uprave ali nadzornega sveta revizijske družbe,
 2. delničarjev revizijske družbe, katerih skupni deleži dosegaajo najmanj desetino osnovnega kapitala ali nominalni znesek 100.000.000 tolarjev,
 3. pravne osebe, pri kateri je pooblaščen revizor oziroma revizijska družba opravljala revidiranje.

⁶ Pomen besede »peer« v dobesednem prevodu je: enakovreden človek, človek istega stanu.

Inštitut je v letu 2003 opravljal nadzor na podlagi

- načrta opravljanja nadzorov v obdobju september 2002 – marec 2003, ki ga je revizijski svet potrdil na svoji 6. redni seji 6. junija 2002, in
- načrta opravljanja nadzorov v obdobju september 2003 – marec 2004, ki ga je revizijski svet potrdil na svoji 19. redni seji 4. septembra 2003.

Na podlagi načrta opravljanja nadzorov v obdobju september 2002 – marec 2003 je Inštitut v letu 2003 opravil nadzor nad 3 revizijskimi družbami in v njihovem okviru nad 21 pooblaščenimi revizorji.

Na podlagi načrta opravljanja nadzorov v obdobju september 2003 – marec 2004 je Inštitut v letu 2003 opravil nadzor nad 8 revizijskimi družbami ter v njihovem okviru nad 16 pooblaščenimi revizorji.

Podatki o opravljenih nadzorih so prikazani v tabeli.

	Stanje 31. 12. 2003	Nadzirani v letu 2003	Nadzirani v deležu
Revizijske družbe	42	11	26 %
Pooblašчени revizorji	189	37	20 %

Iz naslova opravljenih nadzorov po teh dveh načrtih je revizijski svet v letu 2003 in v prvih dveh mesecih leta 2004 izrekel 11 opominov pooblaščenim revizorjem (9 v letu 2003 in 2 v letu 2004). 8 opominov je pravnomočnih in že objavljenih v reviji Revizor, na 2 izrečena opomina je vložena pritožba pri Vrhovnem sodišču Republike Slovenije, za 1 opomin pa v času priprave tega poročila še ni potekel rok za pritožbo. 1 revizorju je bilo po opravljenem pregledu opravljanja nalog pravnomočno odvzeto dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja.

V Sloveniji je bilo na dan 31. decembra 2003 189 pooblaščenih revizorjev. V letu 2003 so bili 9 od njih izrečeni pravnomočni ukrepi, kar je bilo javno objavljeno; ta delež je (v primerjavi s tovrstnim deležem v svetu) izjemno velik (blizu 5 % vseh pooblaščenih revizorjev).

Pomembnejše nepravilnosti, zaradi katerih so bile pooblaščenim revizorjem izrečeni ukrepi, so:

1. Revizor pri revidiranju ni upošteval pomembnosti (bistvenosti) in njenega razmerja do revizijskega tveganja. Zaradi tega je kršil pravila revidiranja iz 2. člena MSR 320 (Bistvenost pri reviziji).
2. Revizor med revidiranjem posloводства ni seznanil z bistvenimi slabostmi zamisli ali delovanja ureditve računovodenja in notranjega kontroliranja, ki jih je opazil pri revidiranju, zato je kršil pravila revidiranja, in sicer 49. člen MSR 400 (Ocenjevanje tveganja in notranje kontroliranje).
3. Iz dokumentacije, ki naj bi dokazovala opravljene preveritve notranjih kontrol, ni bilo razvidno, da bi revizor opravil zadostne revizijske postopke preverjanja delovanja notranjih kontrol ter s tem pridobil ustrezne revizijske dokaze, da kontrole delujejo, ter tako potrdil postavljeno oceno tveganja pri kontroliranju. Glede na pomanjkljive dokaze o delovanju notranjih kontrol ter glede na pomanjkljivosti, ki jih je odkril pri preverjanju kontrol v okviru izdajanja in prejemanja računov, ni sprejel ustreznih zaključkov o ravni tveganja. Zato je kršil pravila revidiranja iz 31., 42. in 47. člena MSR 400 (Ocenjevanje tveganja in notranje kontroliranje).
4. Revizor v revizijski dokumentaciji ni dokumentiral preizkusov delovanja notranjih kontrol in s tem ni dokumentacijsko podprl upravičenosti svojega zaključka, da slabosti na

področju delovanja notranjih kontrol ni; s tem je kršil pravila revidiranja iz 31. in 34. člena MSR 400 (Ocenjevanje tveganja in notranje kontroliranje).

5. Revizor ni preveril in potrdil trditev posloводства v zvezi z merjenjem, obstojem, vrednotenjem, dogajanjem in lastništvom pomembnih postavk računovodskih izkazov, kot to zahtevata 2. in 12. člen MSR 500 (Revizijski dokazi), po katerih mora revizor pri zbiranju revizijskih dokazov s postopki preizkušanja podatkov proučiti zadostnost in ustreznost revizijskih dokazov, pridobljenih na podlagi takih postopkov, skupaj z dokazi, pridobljenimi na podlagi preizkusov kontrol, ki podpirajo uradne trditve v računovodskih izkazih.
6. Revizor, čeprav je v revizijski dokumentaciji na delovnem papirju jasno zapisal, da ne potrjuje stanja zalog v velikosti, izkazani v revidiranih računovodskih izkazih, in da so bile zaloge glede na ocenjeno raven pomembnosti pri revidiranju pomembna postavka, ni pridobil zadostnih in ustreznih revizijskih dokazov o njihovem obstoju in stanju, saj ni uporabil nobenega od predpisanih postopkov, da bi opredelil velikost napake v računovodskem izkazovanju zalog. Zaradi opustitve revizijskih postopkov je kršil pravila revidiranja iz 6. in 7. člena MSR 501 (Revizijski dokazi – dodatni napotki za posamezne postavke).
7. V dokumentaciji, ki jo o opravljeni reviziji hrani revizijska družba, revizor ni dokumentiral, ali podjetje opravlja gospodarske javne službe in bi bilo v zvezi s tem dolžno upoštevati slovenski računovodski standard (odslej SRS) 35 (Računovodske rešitve v javnih podjetjih) glede na to, da razpolaga s sredstvi v upravljanju. S tem je kršil pravila revidiranja iz 12. člena MSR 310 (Poznavanje poslovanja) v povezavi s pravili iz 19. člena MSR 250 (Spoštovanje zakonov in drugih predpisov pri reviziji računovodskih izkazov) in s pravili iz 2., 5. in 6. člena MSR 230 (Dokumentacija).
8. Iz pojasnjevalnega odstavka, v katerem je pojasnil izraženi pridržek k računovodskim izkazom, ni razvidno, ali je izraženi pridržek posledica dejstva, da revizor ni mogel zbrati zadostnih in ustreznih revizijskih dokazov o začetnih saldih, ali posledica dejstva, da je v začetnih saldih ugotovil pomembno napačno navedbo, katere vpliv ni pravilno upoštevan in ustrezno razkrit, oziroma dejstva, da se v obravnavanem obdobju računovodske usmeritve niso dosledno uporabljale v razmerju do začetnih saldov ter njihove spremembe niso bile pravilno upoštevane in ustrezno razkrite. Zato je pri revidiranju kršil pravila revidiranja iz 11., 12. in 13. člena MSR 510 (Začetni revizijski posli – začetni saldi). Prav tako v pojasnjevalnem odstavku, ki pojasnjuje pridržek, ni opisal vseh bistvenih razlogov za izraženi pridržek in ni glede na opisane razloge po možnosti navedel velikosti njihovega vpliva na računovodske izkaze, zaradi česar je pri revidiranju kršil tudi 40. člen MSR 700 (Revizorjevo poročilo o računovodskih izkazih).
9. Revizor ni opravil predpisanih revizijskih postopkov, povezanih z načrtovanjem revizije, da bi pravočasno izdelal oceno tveganja pri kontroliranju, da bi si pri načrtovanju revizije pridobil zadostna znanja v zvezi s poslovanjem naročnika in zakonodajo, ki jo mora spoštovati naročnik pri opravljanju dejavnosti, ter da bi temu primerno načrtoval revizijske postopke, s katerimi bi pridobil zadostne revizijske dokaze o naročnikovem spoštovanju zakonodaje. Zato je pri revidiranju kršil pravila revidiranja iz 20 in 22. člena MSR 400 (Ocenjevanje tveganja in notranje kontroliranje) ter 15. in 18. člena MSR 250 (Spoštovanje zakonov in drugih predpisov pri reviziji računovodskih izkazov).
10. Revizor ni pripravil revizijske dokumentacije, iz katere bi bilo razvidno, da je preveril, ali je vrednost popravka kapitala iz naslova odkupljenih lastnih delnic na bilančni datum ustrezno izkazana; prav tako iz revizijske dokumentacije ni bilo razvidno, da je preveril, ali so nakupi in prodaje lastnih delnic potekali skladno z določbami pravilnika o uporabi lastnih delnic; iz dokumentacije v revizijskem dosjeju je bilo razvidno, da je vrednost lastnih delnic v okviru postavke popravek kapitala preveč izkazana, hkrati pa je bila revalorizacija lastnih delnic izvedena nepravilno (v dobro revalorizacijskega izida), tako da je bil nepravilno izkazan tudi dobiček družbe; revizijsko delovno gradivo na

omenjenem področju ni bilo dovolj popolno in podrobno, da bi omogočalo razumevanje opravljenih revizijskih postopkov; prav tako iz revizijske dokumentacije ni bilo razvidno, da bi revizor pridobil zadostne in ustrezne revizijske dokaze v zvezi z ovrednotenjem in razkritjem odkupljenih lastnih delnic; zaradi teh opustitev je kršil pravila revidiranja 38. člena MSR 501 (Revizijski dokazi – – dodatni napotki za posamezne postavke).

11. Revizor ni pripravil revizijske dokumentacije, iz katere bi bilo razvidno, ali in kako je pridobil zagotovila, da je vrednost odprtih terjatev do kupcev izkazana pošteno in resnično ter v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi in pravilnikom o računovodstvu družbe. Glede na računovodske usmeritve družbe, zapisane v njenem pravilniku o računovodstvu, bi morala družba oblikovati popravke vrednosti terjatev za vse terjatve z zapadlostjo nad 30 dni, iz revizijskega delovnega gradiva pa je bilo razvidno, da so bili popravki vrednosti oblikovani le za dobro tretjino tovrstnih terjatev; za razliko so bili preveč izkazani terjatve in dobiček družbe. Iz revizijske dokumentacije ni bilo razvidno, da bi revizor pri revidiranju oblikovanih popravkov vrednosti terjatev preveril postopke, ki jih je pri oblikovanju teh popravkov uporabilo posloводство, da bi uporabil neodvisno oceno za primerjavo z oceno posloводства, da bi preiskal kasnejše dogodke, ki oceno posloводства potrjujejo, in da bi pri vrednotenju posledic morebitnih napačnih navedb upošteval pomembnost (bistvenost) pri reviziji. Zaradi takšne opustitve dejanj je kršil pravila revidiranja iz 10. člena MSR 540 (Revizija računovodskih ocen) in 8. člena MSR 320 (Bistvenost pri reviziji).
12. Iz revizijske dokumentacije ni bilo razvidno, da je revizor opravil revizijske postopke, namenjene pridobivanju zadostnih in ustreznih revizijskih dokazov v zvezi z ugotavljanjem in ravnateljskim razkrivanjem povezanih strank ter posledic poslov s povezanimi strankami, ki so bistveni za računovodske izkaze, ter tako kršil pravila revidiranja iz 2. in 9. člena MSR 550 (Povezane stranke) v povezavi z zahtevami 2 in 12. člena MSR 500 (Revizijski dokazi).
13. Iz revizijske dokumentacije ni bilo razvidno, da bi revizor preiskal informacije, ki jih je dobil od posloводства družbe, ter ugotavljal posle med povezanimi strankami. Prav tako ni razvidno, da bi, potem ko je spoznal ureditvi računovodenja in notranjega kontroliranja ter ocenil tveganje pri kontroliranju, proučil, ali obstajajo ustrezni kontrolni postopki odobravanja in evidentiranja poslov s povezanimi strankami. Zato je pri revidiranju kršil pravila revidiranja iz 7. (a), b), c), f) in g)), 9. in 10. člena MSR 550 (Povezane stranke).
14. Revizor je v posebnem poročilu o delovanju notranjih kontrol pri poslovanju pooblaščenice investicijske družbe, ki ga je pripravil v skladu s sklepom o revidiranju poslovanja investicijskih družb in pooblaščenih investicijskih družb (Uradni list RS, št. 3/97, popr. 7/97 in 11 /98), izrazil pozitivno mnenje, ki ni podprto z delovnim gradivom in je v nasprotju z navedbami v delovnem gradivu. Revizor v revizijski dokumentaciji ni zagotovil posnetkov o notranjih kontrolah, ki jih je pooblaščenica družba za upravljanje dolžna vzpostaviti zaradi zagotavljanja skladnosti delovanja z zakonom o investicijskih skladih in družbah za upravljanje (Uradni list RS št. 6/94, 68/96-3745, 25/97 (popr. 32/97), 10/98, 26/99-2654 in 61/00-2761; odslej ZISDU) v delu, ki govori o prepovedanih neposrednih in posrednih naložbah pooblaščenice investicijske družbe v povezane osebe in o prepovedanih poslih, ki jih določa ZISDU. V revizijski dokumentaciji revizor ni zagotovil niti posnetkov niti preizkusov delovanja notranjih kontrol v povezavi s prepovedanimi posli in naložbami v povezane osebe. Zato revizijska dokumentacija ni podpirala pozitivnega mnenja o delovanju notranjih kontrol glede prepovedanih poslov in posrednih naložb. Ker iz revizijske dokumentacije ni razvidno, da bi revizor v povezavi s prepovedanimi posli in posrednimi naložbami pridobil revizijske dokaze s preizkusi kontrol z namenom, da bi podprli oceno, da tveganje pri kontroliranju ni veliko, in da bi pridobil zadostne revizijske dokaze za izraženo posebno mnenje o delovanju notranjih kontrol pri poslovanju pooblaščenice investicijske družbe, je pri revidiranju kršil pravila revidiranja iz 31. člena MSR 400 (Ocenjevanje tveganja in notranje kontroliranje) in 10. člena MSR 500 (Revizijski dokazi).

15. Revizor je v posebnem revizorjevem poročilu izrazil pozitivno mnenje glede skladnosti računovodskih izkazov z ZISDU in v njem ni razkril, da je bil del provizije, ki jo je bila družba za upravljanje upravičena prejeti v delnicah pooblaščenice investicijske družbe, plačan v denarju namesto v delnicah, kar je v nasprotju z ZISDU. Ker iz revizijske dokumentacije ni bilo razvidno, da bi revizor pri načrtovanju revizije spoznal zakone in druge predpise, ki se nanašajo na organizacijo in panogo, ter ugotovil, kako se organizacija obnaša v tem okviru, je pri revidiranju kršil pravila revidiranja iz 15. člena MSR 250 (Spoštovanje zakonov in drugih predpisov pri reviziji računovodskih izkazov).
16. Iz revizijske dokumentacije o opravljeni reviziji računovodskih izkazov obvladujoče družbe ni bilo razvidno, da bi revizor pri preizkušanju podatkov o trditvah posloводства glede dolgoročnih finančnih naložb zbral zadostne revizijske dokaze ter jih ovrednotil na podlagi cenitvenega poročila odvisne družbe, za katero je vedel, da obstaja, in ki ga v pojasnilih k revidiranim računovodskim izkazom družbe tudi omenja. Ker ni presodil, ali je naložba v odvisno družbo v revidiranih računovodskih izkazih predstavljena resnično in pošteno, je kršil 2. člen MSR 500 (Revizijski dokazi), 38. člen MSR 501 (Revizijski dokazi – dodatni napotki za posamezne postavke) in 7. člen MSR 560 (Kasnejši dogodki).
17. V svojem poročilu o računovodskih izkazih družbe je revizor izrazil pridržek zaradi dvoma o sposobnosti družbe za nemoteno nadaljnje poslovanje. Pri tem v pojasnjevalni odstavki, ki v revizorjevem poročilu pojasnjuje izraženi pridržek, ni vključil opisa vseh bistvenih razlogov za izraženi pridržek, saj je navedel samo dejstvo, da kratkoročne obveznosti iz financiranja in poslovanja bistveno presegajo kratkoročna sredstva in celotne prihodke iz poslovanja, zaradi česar ima podjetje resne likvidnostne težave, ki brez ustreznega reprograma dolgov lahko ogrozijo obstoj družbe. Prav tako niti iz revizijske dokumentacije niti iz poročila ni bilo razvidno, zakaj je izražen pridržek, saj je problem delujočega podjetja na enak način kot v pojasnjevalnem odstavku pojasnjen tudi v revidiranih računovodskih izkazih s pojasnili. V skladu s 33. členom MSR 570 (Delujoče podjetje) mora revizor, če so v računovodskih izkazih ustrezna razkritja, izraziti mnenje brez pridržkov, vendar pa mora svoje poročilo dopolniti z odstavkom, v katerem poudarja zadevo, ki osvetljuje obstoj bistvene negotovosti v zvezi z dogodkom ali okoliščino, ki utegne povzročiti precejšen dvom o sposobnosti podjetja za nemoteno nadaljnje poslovanje. Zaradi navedenega je revizor pri revidiranju računovodskih izkazov družbe kršil pravila revidiranja iz 40. člena MSR 700 (Revizorjevo poročilo o računovodskih izkazih) in 33. člena MSR 570 (Delujoče podjetje).

V vseh navedenih primerih ugotovljenih kršitev so bile kršene tudi določbe MSR 230 (Dokumentacija), ki zahteva, da revizor dokumentira zadeve, ki so pomembne za dokazovanje v podporo revizijskemu mnenju in za dokazovanje, da je bila revizija opravljena v skladu z MSR.

Poleg ukrepov pooblaščenim revizorjem so bile v letu 2003 štirim revizijskim družbam izdane odredbe o odpravi kršitev zaradi preMAJHNE zavarovalne vsote za zavarovanje odgovornosti pooblaščenih revizorjev po ZRev-1. Vse revizijske družbe so kršitev odpravile v roku, določenem v odredbi za odpravo kršitev.

5.11. Druga področja delovanja revizijskega sveta v sodelovanju z odborom sekcije pooblaščenih revizorjev in revizorjev

V skladu z Zrev-1 ima praktično vse pristojnosti na področju revidiranja revizijski svet, ki

- odloča o izdaji in odvzemu dovoljenj za opravljanje dejavnosti revidiranja ter za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja in revizorja,
- opravlja nadzor nad revidiranjem,

- sprejema standarde revidiranja in druga pravila revizijske stroke,
- določa pogoje za pridobitev potrdila o strokovnih znanjih za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja in revizorja ter
- opravlja druge strokovne naloge, povezane z razvojem revizijske stroke.

Revizijski svet je v letu 2003 opravljal svoje naloge na rednih sejah, na katerih so se njegovi člani sestajali praviloma vsak prvi četrtek v mesecu z izjemami v maju in juniju, ko je imel revizijski svet zaradi zahtev nemotenega poteka postopkov nadzora po dve redni seji, in v avgustu, ko seje zaradi letnih dopustov ni bilo. Skupaj je imel revizijski svet leta 2003 13 rednih sej. Če v sklop opravljanja nadzora uvrstimo tudi odločanje o izdaji in odvzemu dovoljenj za opravljanje dejavnosti revidiranja ter za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja in revizorja ter določanje pogojev za pridobitev potrdila o strokovnih znanjih za opravljanje nalog pooblaščenega revizorja in revizorja, je revizijski svet pretežno del svojega časa namenil opravljanju nadzora nad revizijskimi družbami ter pooblaščenimi revizorji in revizorji (glejte poglavje 5.10 tega poročila).

V letu 2003 so bila druga pomembnejša področja dela revizijskega sveta in odbora sekcije pooblaščenih revizorjev in revizorjev kot njegovega delovnega telesa tale:

- sprejetje Stališča 1 – Revizorjev pregled in poročanje o letnem poročilu – zaključek javne razprave;
- poenotenje vsebine zapisnikov o opravljenih pregledih poslovanja revizijskih družb ter o opravljenih pregledih opravljanja nalog pooblaščenih revizorjev oziroma revizorjev, pripravljenih na podlagi doslej opravljenih nadzorov;
- oblikovanje predloga spremembe smernic za določanje cen revizijskih storitev;
- razprave o različnih predlogih stališč o revizorjevi odgovornosti v povezavi s poročilom o razmerjih z obvladujočo družbo (479. člen zakona o gospodarskih družbah)
- sodelovanje z Agencijo za trg vrednostnih papirjev pri pripravi vzorcev tabel za revidiranje (pooblaščenih) investicijskih družb (revidiranje računovodskih izkazov za leto 2002);
- sodelovanje z Agencijo za trg vrednostnih papirjev pri pripravi predlogov
 - Sklepa o podrobnejši obliki, najmanjšem obsegu ter vsebini revizorjevega pregleda in revizijskega poročila investicijskega sklada,
 - Sklepa o podrobnejši obliki, najmanjšem obsegu ter vsebini revizorjevega pregleda in revizijskega poročila o poslovanju vzajemnega pokojninskega sklada ter
 - Sklepa o podrobnejši obliki, najmanjšem obsegu ter vsebini revizorjevega pregleda in revizijskega poročila družbe za upravljanje;
- priprava in izvedba 9. letne konference revizorjev v Portorožu;
- priprava in izvedba jesenskega strokovnega srečanja revizorjev v Radencih.

Ker sodi Stališče 1, ki obravnava revizorjev pregled in poročanje o letnem poročilu, na eno najpomembnejših področij dela revizijskega sveta (sprejetje pravil revizijske stroke), ga predstavljamo nekoliko podrobneje.

Stališče 1 je sprejel revizijski svet na svoji 11. redni seji 6. februarja 2003, objavljeno pa je bilo v Uradnem listu RS, št. 24/03 z dne 7. marca 2003. Stališče sodi po svoji pomembnosti v hierarhiji pravil revidiranja, objavljeni v Uradnem listu RS, št. 96/02 z dne 14. novembra 2002, na drugo raven, kar pomeni, da naj bi pooblaščenim revizorjem in revizorjem pomagalo pri izvajanju standardov in pri širjenju dobrih rešitev.

Cilji stališča o revizorjevem pregledu in poročanju o letnem poročilu so trije:

- opisati namen in osnovne prvine revizijskih postopkov pri revizorjevem pregledu letnega poročila v skladu s 54. členom zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 30/93,

29/94, 82/94, 20/98, 32/98-1451, 37/98-1719, 84/98, 6/99, 54/99-2543, 36/00-1687 in 45/01 (popr. 59/01) in 50/02-2457; odslej ZGD);

- prikazati temeljne oblike in prvine revizorjevega poročanja o pregledu letnega poročila v skladu s 54. členom ZGD ter
- določiti dodatne zahteve pri ravnateljski predstavitvi v skladu s 54. členom ZGD.

Stališče podrobneje opredeljuje revizorjeve postopke pri pregledu poslovnega poročila in način revizorjevega poročanja, če revizor ugotovi določene pomanjkljivosti v poslovnem poročilu družbe. Obenem napotuje revizorja na upoštevanje določb ustreznih mednarodnih standardov revidiranja. Stališče 1 so bili revizorji dolžni upoštevati že pri revidiranju računovodskih izkazov in pregledu poslovnih poročil za leto 2003.

Program dela za leto 2004

V programu dela za leto 2004 je dal revizijski svet prednost sprejemanju stališč, ki naj bi jih pri revidiranju upoštevali revizorji, da bi se povečala kakovost opravljanja revizijskih storitev. Med najpomembnejše projekte, na katerih naj bi člani revizijskega sveta, odbora sekcije pooblaščenih revizorjev in revizorjev pa tudi drugi pooblaščenih revizorji in revizorji v okviru delovnih skupin začeli delati leta 2004, je revizijski svet uvrstil:

- sprejetje Stališča 2 – Revizorjev pregled poročila o razmerjih z obvladujočo družbo;
- sprejetje Stališča 3 – Revizorjevo poročanje o povzetkih računovodskih izkazov;
- sprejetje Stališča 4 – Revizorjevo poročanje za posebne namene v skladu z zakonom o trgu vrednostnih papirjev ter v skladu z zakonom o investicijskih skladih in družbah za upravljanje;
- sprejetje Stališča 5 – Revizorjevi postopki in poročanje pri ustanovitveni reviziji (vključno z revizijo pogodbe o poustanovitvi);
- sprejetje Stališča 6 – Revizorjevi postopki in poročanje o povečanju osnovnega kapitala s stvarnimi vložki (vključno z revizijo izdaje delnic za stvarne vložke);
- sprejetje Stališča 7 – Revizorjevi postopki in poročanje pri reviziji pripojitve (vključno s povečanjem osnovnega kapitala zaradi izvedbe pripojitve);
- sprejetje Stališča 8 – Revizorjevi postopki in poročanje pri reviziji delitvenega načrta;
- priprava revizijskega priročnika;
- priprava pravil o sodelovanju revizorjev z organi upravljanja in poslovanja gospodarskih družb.

Do priprave tega poročila je revizijski svet že sprejel Stališče 2 in dal osnutek Stališča 3 v javno obravnavo.

6. Strokovna področja, povezana z revidiranjem

V skladu z ZRev-1 in statutom Inštituta strokovni svet Inštituta

1. sprejema
 - 1.1. računovodske standarde,
 - 1.2. poslovnofinančne standarde,
 - 1.3. standarde notranjega revidiranja,
 - 1.4. standarde revidiranja informacijskih sistemov ter
 - 1.5. standarde na področju ocenjevanja vrednosti podjetij, nepremičnin ter strojev in opreme;

2. sprejema načela, stališča in pojasnila standardov, kodekse poklicne etike ter navodila in priporočila za strokovna področja, povezana z revidiranjem;
3. določa strokovna znanja in izkušnje ter odloča o organiziranju strokovnega izobraževanja, izvajanju preizkusov strokovnih znanj in pogojih za izdajanje potrdil o strokovnih znanjih, potrebnih za pridobitev strokovnih nazivov
 - 3.1. preizkušeni notranji revizor,
 - 3.2. preizkušeni računovodja,
 - 3.3. preizkušeni poslovni finančnik,
 - 3.4. preizkušeni revizor informacijskih sistemov,
 - 3.5. preizkušeni davčnik

oziroma drugih strokovnih nazivov iz točke 8 drugega odstavka 4. člena;

4. odloča o izdaji potrdil o strokovnih znanjih iz prejšnje točke in izbrisu oseb iz prejšnje točke iz registra;
5. določa pogoje za pridobitev potrdila o strokovnih znanjih za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca;
6. opravlja nadzor nad opravljanjem nalog na področjih, za katera sprejema standarde;
7. sprejema usmeritve za razvoj na področjih, za katera sprejema standarde, ter skrbi za uvajanje najprimernejših strokovnih rešitev na teh področjih;
8. določa strokovne podlage za programe dela in razvoja Inštituta na strokovnih področjih, za katera sprejema standarde;
9. daje svetu Inštituta in direktorju Inštituta mnenja in predloge glede organizacije dela in možnosti za razvoj dejavnosti na strokovnih področjih, za katera sprejema standarde;
10. daje svetu Inštituta predloge za vključevanje Inštituta v mednarodne organizacije ter predloge za organiziranje strokovnih srečanj s področij, za katera sprejema standarde, doma in v tujini;
11. določa priporočila za oblikovanje cen na strokovnih področjih, povezanih z revidiranjem;
12. opravlja druge strokovne naloge in storitve, povezane z razvojem področij, za katera sprejema standarde.

Uresničitev programa dela za leto 2003 je predstavljena po sekcijah Inštituta.

6.1. Sekcija preizkušenih računovodij in računovodij

6.1.1. Izobraževanje za strokovni naziv preizkušeni računovodja

Izobraževanje za strokovni naziv preizkušeni računovodja obsega 154 ur. Vsebina posebnega dela izobraževanja se je v letošnjem letu spremenila, in sicer je po novem posebni del razdeljen na 4 predmete: računovodstvo I, računovodstvo II, davke in poslovne finance. Izobraževanje je tako razdeljeno na:

splošni del

revizija	8 ur
računovodstvo	18 ur
poslovne finance	15 ur
gospodarsko in davčno pravo	20 ur
kvantitativne metode	10 ur
<u>poslovno komuniciranje</u>	<u>5 ur</u>
skupaj	76 ur

posebni del

računovodstvo I	20 ur
računovodstvo II	28 ur

davki	15 ur
<u>poslovne finance</u>	<u>15 ur</u>
skupaj	78 ur

Za kandidate, ki so se vpisali v izobraževanje v letu 2002, se je nadaljevalo izobraževanje v letu 2003. Kandidati so tudi v letu 2003 opravljali izpite takoj po končanih predavanjih; izpit iz kvantitativnih metod je uspešno opravilo 10 kandidatov. V okviru posebnega dela izobraževanja pa je izpit iz računovodstva in davkov I takoj po koncu predavanj uspešno opravilo 7 kandidatov, iz računovodstva in davkov II prav tako 7 kandidatov ter iz poslovnih financ 5. Pri predmetu računovodstvo in davki so morali kandidati izdelati tudi seminarsko nalogo in jo zagovarjati; nalogo je uspešno izdelalo in opravilo zagovor 15 kandidatov. Poleg tega sta bila tudi 2 redna izpitna roka, in sicer aprila in oktobra iz splošnega dela ter maja in novembra iz posebnega dela.

Jeseni 2003 je bil na podlagi pravilnika o pridobitvi potrdil o strokovnih nazivih preizkušeni računovodja, preizkušeni notranji revizor, preizkušeni poslovni finančnik in preizkušeni revizor informacijskih sistemov, vpisu v registre Inštituta ter načinu objavljanja podatkov objavljen razpis za vpis devete generacije preizkušenih računovodij. V izobraževanje se je vpisalo 23 kandidatov. 3 kandidati so oproščeni opravljanja izpita iz poslovnih financ v okviru splošnega in posebnega dela izobraževanja, 1 kandidatka pa poleg teh dveh izpitov še izpita iz revizije v okviru splošnega dela. Kandidati so opravljali izpite takoj po končanih predavanjih, torej pred rednima izpitnima rokoma; izpit iz računovodstva je uspešno opravilo 10 kandidatov, iz revizije 17 kandidatov in iz poslovnih financ 7 kandidatov. Izpite iz preostalih predmetov bodo kandidati opravljali v letu 2004.

Za pridobitev strokovnega naziva preizkušeni računovodja mora kandidat po uspešno opravljenih izpiti izdelati še zaključno delo. V letu 2003 je uspešno izdelalo zaključno delo in opravilo zagovor 11 kandidatov (od teh so bili vpisani v izobraževanje 3 v letu 1997, 2 v letu 1998, 3 v letu 2000 in 2 v letu 2001).

6.1.2. Izobraževanje za strokovni naziv računovodja

Izobraževanje za strokovni naziv računovodja obsega tele predmete:

organizacijski in kadrovski vidik računovodstva	11 ur
uvod v računovodstvo	6 ur
finančno računovodstvo	26 ur
stroškovno računovodstvo	16 ur
poslovodno računovodstvo	16 ur
kontrola in revizija	8 ur
poslovna matematika	11 ur
poslovne finance	15 ur
gospodarsko pravo	16 ur
davki	23 ur
poslovno komuniciranje	4 ure
<u>skupaj</u>	<u>152 ur</u>

Za kandidate, ki so se vpisali v izobraževanje v letu 2002, se je nadaljevalo izobraževanje v letu 2003. Poslušali so preostala predavanja in takoj po njih opravljali izpite. Izpit iz stroškovnega računovodstva je uspešno opravilo 13 kandidatov, iz poslovnega računovodstva 11 kandidatov, iz kontrole in revizije 16 kandidatov, iz poslovne matematike 7 kandidatov, iz poslovnih financ 12 kandidatov, iz gospodarskega prava 13 kandidatov in iz davščin 13 kandidatov. Poleg tega sta bila tudi 2 redna izpitna roka, in sicer marca in septembra.

Jeseni 2003 je bil na podlagi pravilnika o pridobitvi strokovnega naziva računovodja in vpisu v register Inštituta objavljen razpis za vpis četrte generacije računovodij. Ker ni bilo vpisanih dovolj kandidatov, izobraževanja nismo začeli izvajati.

Za pridobitev strokovnega naziva računovodja mora kandidat po uspešno opravljenih izpitih izdelati še zaključno delo. V letu 2003 je uspešno izdelalo zaključno delo in opravilo zagovor 6 kandidatov (od tega je bilo 5 vpisanih v izobraževanje v letu 2000, 1 pa v letu 2001).

6.1.3. Register preizkušenih računovodij

Na dan 31. decembra 2003 je imelo potrdilo o pridobitvi strokovnega naziva 95 preizkušenih računovodij. Na podlagi 46. člena statuta Inštituta objavi Inštitut vsak mesec v reviji Revizor in na domačih spletnih straneh imenski seznam oseb, ki so pridobile strokovni naziv preizkušeni računovodja in opravile dodatno strokovno izobraževanje po pravilih Inštituta. Na dan 31. decembra 2003 je pogoje za objavo podatkov izpolnjevalo 53 preizkušenih računovodij.

6.1.4. Register računovodij

Na dan 31. decembra 2003 je imelo potrdilo o pridobitvi strokovnega naziva 13 računovodij. Na podlagi 46. člena statuta Inštituta objavi Inštitut vsak mesec v reviji Revizor in na domačih spletnih straneh imenski seznam oseb, ki so opravile dodatno strokovno izobraževanje po pravilih Inštituta in pridobile strokovni naziv računovodja. Na dan 31. decembra 2003 je bilo v tem seznamu vpisanih vseh 13 računovodij (na njihovo zahtevo).

6.1.5. Dopolnilno izobraževanje preizkušenih računovodij in računovodij

Preizkušeni računovodje in računovodje, katerih podatke objavlja Inštitut v reviji Revizor in na domačih spletnih straneh, se dodatno izobražujejo najmanj 60 ur v 2 letih. Večino seminarjev za to izobraževanje priredi Inštitut. V letu 2003 smo tako izvedli tele seminarje:

- Sestavitev letnega poročila za leto 2002 (seminar je bil organiziran dvakrat),
- Smeri računovodskega proučevanja,
- Posvetovanje o mednarodnih računovodskih standardih in
- Predvidena uporaba mednarodnih standardov računovodskega poročanja v Sloveniji.

6.1.6. Šesta letna konferenca računovodij

Inštitut je 12. in 13. maja 2003 priredil 6. letno konferenco računovodij. Teme konference so bile: znaki odličnosti računovodje, odprta vprašanja pri razkritjih v letnih poročilih, poslovno potrebni in poslovno nepotrebni stroški z računovodskega in davčnega vidika, uporaba rokovnih pogodb v praksi s poudarkom na njihovem evidentiranju in poročanju, pravna ureditev razmerij med organi kapitalskih družb, blišč in beda sedanje vrednosti (problemi diskontiranja finančnih tokov). Organizirana je bila tudi okrogla miza o odprtih vprašanjih uporabe SRS v praksi. Podeljena so bila potrdila o pridobitvi strokovnega naziva preizkušeni računovodja in računovodja.

Na konferenci je bilo 152 udeležencev.

6.1.7. Pojasnila k slovenskim računovodskim standardom

V letu 2003 je strokovni svet je v zvezi z uporabo SRS sprejel tale pojasnila in jih objavil v Uradnem listu RS:

Pojasnilo 2 k SRS 25 – Izpolnjevanje postavke davek iz dobička,

Pojasnilo 2 k SRS 24 – Razkritja sredstev in obveznosti do njihovih virov po odsekih,

Pojasnilo 3 k SRS 25 – Razkritja prihodkov in odhodkov po odsekih.

6.1.8. Kontni okviri in novi računovodski standard

Na podlagi drugega odstavka SRS 39.14 – Računovodske rešitve pri malih samostojnih podjetnikih posameznikih – je odbor sekcije preizkušenih računovodij in računovodij pripravil in predložil v sprejetje strokovnemu svetu Inštituta Kontni okvir za male samostojne podjetnike posameznike. Strokovni svet ga je sprejel in objavil v Uradnem listu RS.

Posebna delovna skupina je v letu 2003 pripravila osnutek SRS 40 – Računovodske rešitve v invalidskih organizacijah. Strokovni svet je SRS 40 sprejel, minister za finance pa je dal k njemu soglasje, tako da je Inštitut sprejeti standard objavil v Uradnem listu RS in tako izpolnil zakonsko obveznost. Strokovni svet je tudi sprejel in v Uradnem listu RS objavil popravek SRS 6.30 – Kratkoročne finančne naložbe.

6.1.9. Problemska področja računovodstva

Leto 2003 je bilo na področju računovodstva zaznamovano kot drugo leto uporabe SRS pa tudi kot leto priprav na uporabo mednarodnih standardov računovodskega poročanja (odslej MSRP). V Sloveniji smo pred dvema letoma sprejeli nove SRS, ki so sodobno zasnovani in temeljijo na enakih teoretičnih podlagah kot MSRP.

Slovenija bo prvega maja leta 2004 postala polnopravna članica EU. S pridružitvijo bo morala začeti spoštovati njen pravni red. Na področju računovodenja je na članstvo v EU dokaj dobro pripravljena, kar pomeni, da je zahteve direktiv o računovodenju že vgradila v svojo zakonodajo, vendar pa je EU zaradi procesov globalizacije sprejela vrsto ukrepov in predpisov o računovodenju tudi v letošnjem letu. Kot polnopravna članica EU bo morala tudi Slovenija prevzeti njen pravni red in nekatere zakone uporabljati neposredno, nekatere pa upoštevati tako, da bo njihovo vsebino in v njih zapisana pravila vgradila v domače zakone, ki ne bodo smeli biti v nasprotju z direktivami. Področje računovodenja, in tudi revidiranja, spada po klasifikaciji EU med področja, ki jih ureja zakon o računovodskem poročanju in gospodarskih družbah (*Financial Reporting & Company Law*) kot del notranjega trga (*Internal Market*) EU.

Zaradi posodobitve 4. in 7. direktive ter zaradi sprejete uredbe o uporabi mednarodnih računovodskih standardov (odslej uredba) bo treba dopolniti in spremeniti tudi domačo zakonodajo, predvsem ZGD in zakon o davku od dobička (dohodkov pravnih oseb). V okviru odbora sekcije preizkušenih računovodij in računovodij je bila imenovana posebna projektna skupina za pripravo strokovnih podlag za uvedbo MSRP v Sloveniji, ki je lansko leto v tej zvezi opravila že veliko dela. Projektna skupina za MSRP je predlagala:

1) V ZGD glede računovodenja predvsem:

- predpisati vrednotenje finančnih inštrumentov in tudi drugih sredstev po pošteni vrednosti;
- ponovno proučiti in po potrebi spremeniti z ZGD predpisano obliko bilance stanja in izkaza poslovnega izida pa tudi drugih temeljnih računovodskih izkazov;
- določiti vsebino letnega poročila v skladu s 46. členom 4. direktive, s podrobnejšo navedbo, kako
 - pripraviti pošten pregled razvoja ter poslovanja družbe in njenega položaja z opisom temeljnih tveganj in negotovosti, ki jim je izpostavljena, in določiti, kaj naj ta pregled vsebuje, oziroma

- določiti, kako sestaviti in prikazati analizo razvoja ter poslovanja družbe in njenega položaja, še posebej glede informacij v zvezi z okoljem in zaposlenimi.
- 2) V ZGD, po potrebi pa tudi v zakonu o revidiranju, določiti vsebino in sestavo revizorjevega poročila tako, kot je določena v 51.a členu 4. direktive.
 - 3) V ZGD določiti družbe, ki bodo morale od 1. januarja 2005 sestavljati računovodske izkaze v skladu z MSRP, in sicer naj bi take bile:
 - družbe, ki morajo sestavljati konsolidirane (skupinske) računovodske izkaze in s katerih vrednostnimi papirji se trguje na organiziranem trgu katere od držav članic EU; zahteva se nanaša na sestavljanje njihovih posameznih in konsolidiranih računovodskih izkazov;
 - odvisne družbe, ki so v skupini, za katero se sestavljajo konsolidirani računovodski izkazi; zahteva se nanaša na sestavljanje njihovih posameznih računovodskih izkazov;
 - druge družbe, s katerih vrednostnimi papirji se trguje v borzni kotaciji ali na prostem trgu Ljubljanske borze,
 - banke,
 - zavarovalnice in
 - druge družbe, ki bi se na podlagi zakona za dolgoročno (najmanj za 5 let) uporabo MSRP prostovoljno odločile.
 - 4) V ZGD urediti prehod s SRS na MSRP, in sicer tako, da bi bil čim lažje izvedljiv, zato bi bilo treba
 - predpisati, da se pri prehodu na MSRP izhaja iz končnega stanja sredstev in dolgov v bilanci stanja, sestavljeni v skladu s SRS.
 - 5) V ZGD predpisati najnižje zahteve glede izobrazbe in strokovne usposobljenosti računovodij v družbah, zavezanih reviziji, in računovodskih servisih, in sicer:
 - potrebno najnižjo stopnjo izobrazbe oziroma zahtevo po njihovem licenciranju (na primer preizkušeni računovodja oziroma računovodja) ter s tem tudi po izobraževanju in nadziranju.
 - 6) V zakonu o davku od dobička (dohodkov pravnih oseb) določiti, da so prihodki in odhodki, ugotovljeni v računovodskih izkazih, sestavljenih po MSRP, tudi osnova za ugotavljanje dobička oziroma davčne osnove po zakonu o davku od dobička (dohodkov pravnih oseb), in sicer,
 - da se v primeru, če zakon ne določa drugače, kot osnova za ugotavljanje davčne osnove priznajo tudi prihodki in odhodki, ugotovljeni v izkazu poslovnega izida, sestavljenem po MSRP, pri čemer se iz obdavčljivih prihodkov izvzamejo prihodki iz prevrednotenja finančnih instrumentov, ki se po MSRP neposredno pripoznajo v poslovnem izidu; ti prihodki naj bi bili obdavčljivi v trenutku njihove uresničitve.
 - 7) V zakonu o davku od dobička (dohodkov pravnih oseb) dopustiti:
 - možnost uporabe odloženih davkov in
 - možnost sestavljanja davčnega obračuna tudi za obdobje, ki se razlikuje od koledarskega leta.

SRS, ki so v veljavi od 1. januarja 2002, so v veliki meri usklajeni z MSRP, veljavnimi v času njihove priprave oziroma njihovega sprejetja. Zato se pričakuje, da prehod s SRS na MSRP ne bo povzročal težav. Za olajšanje prehoda ter računovodenje nasploh sta bistvenega pomena tudi ustrezna in pravočasna sprememba ZGD zaradi uvedbe MSRP ter sprememb 4. in 7. direktive pa tudi sprememba zakona o davku od dobička (dohodkov pravnih oseb); ta naj pri ugotavljanju davčne osnove dopušča tako SRS kot MSRP. Zelo pomembno pa je, da bodo zaradi sprememb 4. in 7. direktive pravočasno sprejete

spremembe ZGD in da bo tudi v zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb določeno, da se davčna osnova ugotavlja na podlagi prihodkov in odhodkov, ugotovljenih po veljavnih standardih, to je ali po SRS ali po MSRP.

Vsekakor pa je treba opozoriti še na nekaj. Kljub strokovno vedno zahtevnejšim standardom in pomembnejši vlogi poročanja kot posledici zahtev novega ZGD opažamo, da nekatere družbe poklica računovodje ne cenijo dovolj ter da je predvsem znanje nekaterih "računovodij", ki vodijo računovodske servise ter sestavljajo računovodske izkaze in letna poročila za svoje naročnike, nezadovoljivo; zato je tudi kakovost takih poročil zelo pogosto dvomljiva. Ne gre le za problem poročanja; taka poročila lahko zavajajo tudi uporabnike računovodskih informacij in podatkov. Ti problemi bodo še večji že čez eno leto, ko bodo morale nekatere naše družbe začeti uporabljati MSRP. Naj v tej zvezi še enkrat poudarimo, da menimo, da bi moral imeti računovodja najmanj visokošolsko ali univerzitetno izobrazbo, kar narekuje tudi stroka. Ne gre pa le za strokovna vprašanja; problem je širši in bi ga bilo treba obravnavati tudi z narodnostnega vidika. Menimo, da bi Slovenija morala zaščititi svoje interese in predpisati osnovne zahteve, ki bi jih morali izpolnjevati vsaj tisti računovodje, ki vodijo poslovne knjige za srednje in velike družbe pa tudi za druge (računovodski servisi).

Tudi zato je projektna skupina predlagala, da bi bilo s strokovnega, etičnega in narodnostnega vidika najbolje, da bi bilo z zakonom določeno, katere pogoje morajo izpolnjevati in katera znanja morajo imeti računovodje v družbah, predvsem v tistih, ki bodo morale sestavljati računovodske izkaze po MSRP, in tistih, ki vodijo poslovne knjige za druge. Da bi se stanje na tem področju izboljšalo, predlagamo, da se zakonsko določijo pogoji ter podeljevanje potrdil o pridobljenem strokovnem znanju (certifikatov) računovodjem srednjih in velikih družb ter računovodjem, ki vodijo poslovne knjige za naročnike.

6.2. Sekcija preizkušenih davčnikov

6.2.1. Izobraževanje za strokovni naziv preizkušeni davčnik

Izobraževanje za strokovni naziv preizkušeni davčnik obsega 163 ur. Vsebina posebnega dela izobraževanja se je v letošnjem letu spremenila, in sicer je po novem posebni del razdeljen na 4 predmete: davčni postopek in davčno nadziranje, računovodstvo, davke in poslovne finance. Izobraževanje je tako razdeljeno na:

splošni del

revizija	8 ur
računovodstvo	18 ur
poslovne finance	15 ur
gospodarsko in davčno pravo	20 ur
kvantitativne metode	10 ur
<u>poslovno komuniciranje</u>	<u>5 ur</u>
skupaj	76 ur

posebni del

davčni postopek in davčno nadziranje	38 ur
računovodstvo	14 ur
davki	20 ur
<u>poslovne finance</u>	<u>15 ur</u>
skupaj	87 ur

V letu 2003 se je nadaljevalo izobraževanje pete generacije kandidatov za pridobitev strokovnega naziva preizkušeni davčnik, ki so se v izobraževanje vpisali v letu 2002. Takoj po končanih predavanjih so kandidati opravljali izpite, in sicer je v okviru splošnega dela izobraževanja izpit iz kvantitativnih metod uspešno opravilo 6 kandidatov. V okviru posebnega dela izobraževanja sta takoj po koncu predavanj izpit iz računovodstva in davkov ter davčnega postopka in davčnega nadziranja uspešno opravila 2 kandidata, iz poslovnih

financ pa 1 kandidat. Poleg tega sta bila v okviru izobraževanja za pridobitev strokovnega naziva preizkušeni davčnik tudi 2 redna izpitna roka, in sicer za splošni del aprila in oktobra ter za posebni del maja in novembra.

Jeseni je bil objavljen razpis za vpis v izobraževanje za šesto generacijo preizkušenih davčnikov. Do konca leta 2003 se je v izobraževanje vpisalo 9 kandidatov. 2 kandidata sta oproščena opravljanje izpitov iz poslovnih financ v okviru splošnega in posebnega dela. Kandidati so opravljali izpite takoj po končanih predavanjih, torej pred rednima rokoma; izpita iz računovodstva je uspešno opravilo 5 kandidatov, iz revizije 6 kandidatov in iz poslovnih financ 3 kandidati. Izpite iz preostalih predmetov kandidati opravljajo v letu 2004.

Za pridobitev strokovnega naziva preizkušeni davčnik mora kandidat po uspešno opravljenih izpiti izdelati še zaključno delo. V letu 2003 je zagovor zaključnega dela uspešno opravila 1 kandidatka, ki je bila v izobraževanje vpisana v letu 1999.

6.2.2. Register preizkušenih davčnikov

Na dan 31. decembra 2003 je imelo potrdilo o pridobitvi strokovnega naziva 36 preizkušenih davčnikov. Na podlagi 46. člena statuta Inštituta objavi Inštitut vsak mesec v reviji Revizor in na domačih spletnih straneh imenski seznam oseb, ki so pridobile strokovni naziv preizkušeni davčnik in opravile dodatno strokovno izobraževanje po pravilih Inštituta. Na dan 31. decembra 2003 je bilo v tem seznamu vpisanih 17 preizkušenih davčnikov (na njihovo zahtevo).

6.2.3. Dopolnilno izobraževanje

Preizkušeni davčniki, katerih podatke objavlja Inštitut v reviji Revizor in na domačih spletnih straneh, se dodatno izobražujejo najmanj 60 ur v 2 letih. V letu 2003 smo tako izvedli seminar Davek od dobička v luči novih SRS ter aktualne spremembe.

6.2.4. Četrta davčna konferenca Slovenskega inštituta za revizijo

Odbor sekcije preizkušenih davčnikov je tudi v letu 2003 priredil davčno konferenco Slovenskega inštituta za revizijo, in sicer že 4., potekala pa je 16. in 17. oktobra 2003 v Portorožu. Udeležilo se je 70 slušateljev, vsi pa so pohvalili njeno vsebino in kvaliteto predavateljev. Sicer je bila udeležba na konferenci nekoliko manjša kot preteklo leto, vendar je pri tem treba poudariti, da je bila jesen 2002 glede udeležbe na vseh konferencah uspešna predvsem zaradi nabiranja točk, ki jih osebe, vpisane v naše registre, potrebujejo za podaljševanje pooblastil za delo ter objavljanje podatkov v reviji Revizor in na domačih spletnih straneh.

Na konferenci smo, tako kot običajno, nekaj tem posvetili problematiki obdavčitve posameznih davčnih kategorij, in sicer smo tokrat predstavili obdavčitev finančnih storitev z DDV, obdavčitev opcij ter obdavčitev zdravstvene dejavnosti. Seveda se nismo mogli izogniti že dolgo pričakovanim novostim na področju obdavčitve fizičnih oseb z dohodnino in pravnih oseb z novim davkom o dohodka. Tudi predstavniki davčne uprave so v letu 2003 prispevali svoj delež k uspehu konference, in sicer so predstavili zelo zanimive in aktualne teme s področja davčnega nadziranja (Metodika cenitve davčne osnove in Transferne cene v postopkih davčnega nadzora), poleg tega pa so prikazali tudi načine sodelovanja davčne uprave z davčnimi upravami držav članic EU. Tema, ki je pri udeležencih zbudila največje zanimanje in pri njih spodbudila največ vprašanj, je bila nedvomno tema gospe Zdenke Štucin iz Upravnega sodišča. Na zelo sistematičen način je opozorila na najpomembnejše napake, ki jih pri pisanju pritožb in tožb v zvezi z odločbami davčnega organa zagrešijo davčni zavezanci in zaradi katerih se zmanjša njihova možnost, da bi bila sodba upravnega sodišča izrečena v njihovo korist.

Na konferenci smo gostili dr. Helmuta Moritza iz podjetja Leitner & Leitner iz Linza, ki je za zaključek konference predstavil smernice EU o čezmejnih statusnih preoblikovanjih.

6.2.5. Izdajateljska dejavnost

V letu 2003 je odboru sekcije preizkušenih davčnikov uspelo zaključiti projekt, ki se je izvajal kar nekaj let in ki je vključeval številne avtorje. Decembra 2003 je bil dokončno urejen in v januarju 2004 je tudi izšel drugi zvezek strokovne zbirke Slovenskega inštituta za revizijo z naslovom Davek od dobička in dohodnina, mednarodna primerjava. To prvo tovrstno delo v Sloveniji prinaša informacije o davčnih ureditvah in obdavčitvah v državah, s katerimi ima Slovenija kot skorajšnja članica EU največ povezav. V njem so opisane ureditve obdavčenja pravnih in fizičnih oseb v Makedoniji, Združenih državah Amerike, Bosni z entitetami, Nizozemski, Italiji, Franciji, Nemčiji, Avstriji, Madžarski, Slovaški in drugih. Pričakuje se, da bodo omenjeno delo s pridom uporabljali tako slušatelji, vpisani v izobraževalne programe Inštituta, kakor tudi praktiki, ki pri svojem delu potrebujejo informacije in podatke s tega področja.

V letu 2003 je okviru 4. davčne konference Slovenskega inštituta za revizijo nastal tudi zajeten zbornik referatov, ki obsega dobrih 280 strani oziroma 13 strokovnih prispevkov, predstavljenih na konferenci.

Odbor pa je tako kot vsako leto tudi v letu 2003 k pisanju strokovnih člankov pritegnil kar največ avtorjev, ki v stroki uživajo ugled kot dobri poznavalci posameznih davčnih področij. V reviji Revizor, ki izhaja v okviru Inštituta, je bilo v letu 2003 objavljenih 8 prispevkov z davčno tematiko, torej več kot v prejšnjem letu, ko jih je bilo objavljenih 5.

6.2.6. Odbor sekcije preizkušenih davčnikov

Najpomembnejša naloga odbora sekcije preizkušenih davčnikov v letu 2003 je bila organizacija 4. davčne konference Slovenskega inštituta za revizijo v Portorožu. Druge aktivnosti, s katerimi se je odbor ukvarjal v letu 2003 in so bile zapisane v programu njegovega dela za to leto, so bile predvsem:

- promocija preizkušenih davčnikov ter nadaljevanje izobraževanja za pridobitev strokovnega naziva preizkušeni davčnik,
- priprava in izvedba dodatnega izobraževanja s področja davkov in davčnega svetovanja,
- skrb za povečanje števila prispevkov z davčno tematiko v reviji Revizor,
- priprava in izdaja strokovne literature s področja obračunavanja davščin,
- spremljanje sprejemanja sprememb zakonodaje z davčnega področja ter
- sodelovanje z odborom sekcije pooblaščenih revizorjev in revizorjev ter delovno skupino za neposredne in posredne davke (*Direct in Indirect Tax Working Party*) Zveze evropskih računovodskih strokovnjakov in revizorjev (*Fédération des Experts Comptables Européens, FEE*).

Odbor je zelo uspešno opravil tudi nalogo, povezano z izdajanjem literature z davčnega področja.

Predstavljene aktivnosti v letu 2003 so tako rekoč stalne naloge odbora sekcije preizkušenih davčnikov in so v enakem obsegu predvidene tudi v programu dela za leto 2004.

Tudi v letu 2004 je prednostna naloga priprava davčne konference Slovenskega inštituta za revizijo, za katero je že izdelan program. Druge pomembne naloge v letu 2004 so vse tiste, ki veljajo za stalne naloge, na primer promocija davčnih svetovalcev, priprava dodatnega izobraževanja s področja davkov, spremljanje sprejemanja in spreminjanja

davčne zakonodaje. Predvsem sprejemanju nove davčne zakonodaje bo treba nameniti veliko pozornosti, saj sta predloga tako zakona o dohodnini kot tudi zakona o davku od dohodka pravnih oseb že v parlamentarnem postopku.

6.2.7. Problemska področja davčnega svetovanja

Sekcija preizkušenih davčnikov v skladu ZRev-1 deluje v okviru Inštituta, predvsem na področju davčnega proučevanja in svetovanja. Pri tem se je njen organ, odbor sekcije preizkušenih davčnikov, v letu 2003 srečeval s podobnimi problemi kakor pretekla leta; nanašajo se predvsem na neurejeno področje davčnega svetovanja oziroma negotovost glede njegove prihodnje ureditve.

Že nekaj let opozarjamo na problem (ne)urejenosti davčnega svetovanja v Sloveniji, saj še ni jasnih smernic razvoja oziroma predvidenih rešitev tega področja. Pri tem mislimo na to, ali bo področje davčnega svetovanja uzakonjeno, kot je na primer v Nemčiji in Avstriji, ali pa ne bo uzakonjeno, tako kot ni v drugih evropskih državah.

Ne glede na to pa lahko trdimo, da je delovanje Inštituta takšno, da je primerljivo tudi s tovrstnimi organizacijami v tistih redkih evropskih državah, ki imajo davčno svetovanje uzakonjeno. Tu mislimo na potek pridobitve potrdila o strokovnem nazivu, izobraževanje, organiziranost preizkušenih davčnikov in nadzor nad njihovim delovanjem.

Prepričani smo, da Inštitut razpolaga s strokovno usposobljenimi in priznanimi davčnimi strokovnjaki, ki lahko pripomorejo tudi k izboljšanju zakonodaje.

6.3. Sekcija preizkušenih notranjih revizorjev

6.3.1. Izobraževanje za strokovni naziv preizkušeni notranji revizor

Izobraževanje za strokovni naziv preizkušeni notranji revizor obsega 155 ur. Vsebina posebnega dela izobraževanja se je v letošnjem letu spremenila, in sicer je po novem posebni del razdeljen na 4 predmete: notranjo revizijo, računovodstvo, davke in poslovne finance. Izobraževanje je tako razdeljeno na:

splošni del

revizija	8 ur
računovodstvo	18 ur
poslovne finance	15 ur
gospodarsko in davčno pravo	20 ur
kvantitativne metode	10 ur
<u>poslovno komuniciranje</u>	<u>5 ur</u>
skupaj	76 ur

posebni del

notranja revizija	41 ur
računovodstvo	19 ur
davki	4 ure
<u>poslovne finance</u>	<u>15 ur</u>
skupaj	79 ur

V letu 2003 se je nadaljevalo izobraževanje kandidatov za pridobitev strokovnega naziva preizkušeni notranji revizor, ki so se v izobraževanje vpisali v letu 2002. Pred rednim izpitnim rokom, to je takoj po opravljenih predavanjih, je v okviru splošnega dela izobraževanja izpit iz kvantitativnih metod uspešno opravilo 10 kandidatov. V okviru posebnega dela izobraževanja je takoj po koncu predavanj izpit iz notranje revizije uspešno opravilo 15 kandidatov, iz računovodstva in davkov 13 kandidatov ter iz poslovnih financ 4 kandidati. Poleg tega sta bila tudi 2 redna izpitna roka, in sicer za splošni del aprila in oktobra ter za posebni del maja in novembra.

Jeseni je bil objavljen razpis za vpis v izobraževanje za sedmo generacijo preizkušenih notranjih revizorjev. V septembru se je v izobraževanje vpisalo 22 kandidatov. 2 kandidata sta bila oproščena izpitov iz revizije v okviru splošnega dela, 1 iz gospodarskega in davčnega prava, 3 iz poslovnih financ (iz splošnega in posebnega dela), 1 kandidatka, ki že ima naziv revizor, je oproščena izpitov iz računovodstva, revizije, poslovnih financ ter gospodarskega in davčnega prava ter v okviru posebnega dela izpita iz poslovnih financ, 1 kandidatka pa je oproščena izpitov iz računovodstva, revizije, kvantitativnih metod ter gospodarskega in davčnega prava v okviru splošnega dela izobraževanja in davkov v okviru posebnega dela. Kandidati so opravljali izpite takoj po končanih predavanjih, torej pred rednima izpitnima rokoma; izpit iz računovodstva je uspešno opravilo 5 kandidatov, iz revizije 17 kandidatov in iz poslovnih financ 10 kandidatov. Izpite iz preostalih predmetov bodo kandidati opravljali v letu 2004.

Za pridobitev strokovnega naziva preizkušeni notranji revizor mora kandidat po uspešno opravljenih izpiti izdelati še zaključno delo. V letu 2003 je zagovore zaključnih del uspešno opravilo 10 kandidatov (od teh je bil 1 v izobraževanje vpisan v letu 1999, 3 v letu 2000, 5 v letu 2001 in 1 v letu 2002).

6.3.2. Register preizkušenih notranjih revizorjev

Na dan 31. decembra 2003 je imelo potrdilo o pridobitvi strokovnega naziva preizkušeni notranji revizor 45 oseb. Na podlagi 46. člena statuta Inštituta objavi Inštitut vsak mesec v reviji Revizor in na domačih spletnih straneh imenski seznam oseb, ki so pridobile strokovni naziv preizkušeni notranji revizor in opravile dodatno strokovno izobraževanje po pravilih Inštituta. Na dan 31. decembra 2003 je bilo v tem seznamu vpisanih 32 preizkušenih notranjih revizorjev (na njihovo zahtevo).

6.3.3. Dopolnilno izobraževanje preizkušenih notranjih revizorjev

Preizkušeni notranji revizorji, katerih podatke objavlja Inštitut v reviji Revizor in na domačih spletnih straneh, se dodatno izobražujejo najmanj 60 ur v 2 letih. V letu 2003 smo tako izvedli tele seminarje:

- Vzpostavitev in delovanje notranje revizije v skladu z novimi standardi,
- Notranja revizija v industrijskem podjetju in
- Finančni polomi svetovnih organizacij in spremembe zakonodaje.

6.3.4. Šesta letna konferenca notranjih revizorjev

Inštitut je 13. in 14. novembra 2003 priredil 6. letno konferenco notranjih revizorjev. Namenjena je bila preizkušenim notranjim revizorjem, udeležencem izobraževanja za pridobitev strokovnega naziva preizkušeni notranji revizor ter seveda vsem tistim, ki že delajo v notranjerevizijskih službah. Na njej je bilo 82 udeležencev.

Na njej so bile predstavljene izkušnje notranjih revizorjev v bankah s tujim lastništvom, pomen in vloga notranje revizije z vidika izboljševanja vodenja in upravljanja zavarovalnic, opredelitev revizijskega cilja na konkretnem področju javnega naročanja, osnutek sprememb standardov notranjega revidiranja, finančni polomi svetovnih organizacij ter sprememba zakonodaje in vloga notranjega revizorja v povezavi s Sarbanes-Oxleyevim zakonom. Nosilna tema konference pa je bila predstavitev prenovljenega predmeta notranja revizija v okviru posebnega dela izobraževanja za pridobitev strokovnega naziva preizkušeni notranji revizor. Na njej je bil izvoljen nov odbor sekcije preizkušenih notranjih revizorjev, ker je prejšnjemu potekel mandat.

Na konferenci so bila podeljena tudi potrdila o pridobitvi strokovnega naziva preizkušeni notranji revizor.

6.3.5. Problemska področja notranje revizije

V letu 2003 smo na področju notranje revizije sledili dograjevanju v letu 2002 obnovljenih standardov notranjega revidiranja. Glede na to, da se okolje delovanja nenehno spreminja in s tem v delovanje organizacij nenehno prinaša spremembe, se tudi problematika tveganj poslovanja nenehno spreminja. Stroka je v ta namen v preteklem letu nadaljevala dograjevanje standardov notranjega revidiranja pa tudi dopolnjevanje navodil za postopke. Posebna pozornost je bila usmerjena tudi na spremembe, ki jih je povzročil Sarbenes-Oxleyjev zakon (*Sarbenes Oxley Act, SOX*; odslej SOX), in postopno oblikovanje revizijskih standardov, ki jih postopoma prinaša Odbor za nadzorovanje revizorjev javnih podjetij (*Public Company Accounting Oversight Board, PCAOB*; odslej PCAOB). Zaradi teh sprememb smo začeli zaključne teme strokovnega izobraževanja preusmerjati k teoretskim prispevkom.

Komaj prenovljeni standardi notranjega revidiranja so bili v letu 2003 doživeli ponovno dograditev, ki se je nanašala predvsem na poglobljeno problematiko tveganj, kontrol in upravljanja. Ker so spremembe zajele večino členov obstoječega standarda, smo pripravili celoten prevod dograjenih standardov.

Tudi dopolnjevanje navodil za postopke je bilo usmerjeno k problematiki že omenjenega dopolnjevanja standardov notranjega revidiranja. V ta namen so bila izdana tale navodila:

- Komuniciranje občutljivih informacij znotraj in zunaj verige odločanja,
- Revidiranje procesa priprave računovodskih poročil,
- Vloga notranjega revizorja pri prepoznavanju tveganj okolja in poročanju o njih,
- Kontrolna in revizijska problematika v povezavi z internetnim poslovanjem,
- Vloga notranjega revizorja pri četrletnem poročanju,
- Povezave z revizijskim odborom in
- Poročila vodje notranjerevizijske službe.

Odbor je namenil pozornost tudi problematiki, ki je povezana s SOX. V ta namen so bili pripravljene posamezni članki in seminarji, ki so podrobneje razčlenili strokovne prijeme pri četrletnem in letnem poslovodskem poročanju pa tudi problematiko zaupnih informacij. Čeprav je delovanje PCAOB usmerjeno predvsem k zunanemu revidiranju, je bilo delovanje odbora usmerjeno k aktivnemu spremljanju vseh novosti, ki jih je pripravljalo to telo, saj se zavedamo, da je potrebno delo notranjih revizorjev kar najbolj uskladiti z delom zunanjih revizorjev.

Glede na to, da se s preoblikovanjem standardov notranjega revidiranja pojavlja vrsta odprtih dilem, smo želeli z razširitvijo tem zaključnih del v procesu izobraževanja za pridobitev strokovnega naziva preizkušeni notranji revizor pozornost slovenske stroke usmeriti na področja, ki so še posebej aktualna. S tem je želel odbor prispevati svoj delež k večanju dodane vrednosti notranjih revizorjev.

6.4. Sekcija preizkušenih revizorjev informacijskih sistemov

6.4.1. Izobraževanje za preizkušenega revizorja informacijskih sistemov

V letu 2003 je bilo v Sloveniji osmič mogoče opravljati mednarodni izpit za preizkušenega revizorja informacijskih sistemov (*Certified Information Systems Auditor, CISA*) in prvič izpit za preizkušenega vodjo informacijske zaščite (*Certified Information Security Manager, CISM*), ki ga organizira Združenje za revidiranje in urejanje informacijskih sistemov (*Information Systems Audit and Control Association, ISACA*). Ta organizacija izobražuje in tudi podeljuje mednarodna pooblastila (licence) za opravljanje poklica revizor informacijskih sistemov. Izmed 21 kandidatov, ki so se je prijavili za izpit CISA, ga je

uspešno opravilo 12 kandidatov, izmed 4 kandidatov, ki so se je prijaviili za izpit CISM, pa je bil uspešen 1. Inštitut pa je tako kot prejšnja leta organiziral tudi 2 dodatna izpita, ki ju morajo opraviti kandidati, ki so uspešno opravili izpit CISA, da pridobijo strokovni naziv preizkušeni revizor informacijskih sistemov. Izpit iz mednarodnih standardov revidiranja so opravljali in bili pri tem uspešni 4 kandidati, izpita iz pravne ureditve področja informacijskih sistemov v Republiki Sloveniji pa ni opravljal noben kandidat.

6.4.2. Register preizkušenih revizorjev informacijskih sistemov

Na dan 31. decembra 2003 je imelo potrdilo o pridobitvi strokovnega naziva 44 preizkušenih revizorjev informacijskih sistemov. Na podlagi 46. člena statuta Inštituta objavi Inštitut vsak mesec v reviji Revizor in na domačih spletnih straneh imenski seznam oseb, ki so pridobile strokovni naziv preizkušeni revizor informacijskih sistemov in opravile dodatno strokovno izobraževanje po pravilih Inštituta. Na dan 31. decembra 2003 je bilo v tem seznamu vpisanih 27 preizkušenih revizorjev informacijskih sistemov (na njihovo zahtevo).

6.4.3. Dopolnilno izobraževanje preizkušenih revizorjev informacijskih sistemov

Preizkušeni revizorji informacijskih sistemov, katerih podatke objavlja Inštitut v reviji Revizor in na domačih spletnih straneh, se dodatno izobražujejo najmanj 60 ur v 2 letih. V letu 2003 je Inštitut organiziral tale izobraževanja s področja revidiranja informacijskih sistemov:

- pripravljalni seminar za izpit CISA,
- pregledni seminar za pripravo na izpit CISA,
- delavnico Revizija podatkovnih baz DB2 in Oracle ter
- delavnico Vodenje projektov.

6.4.4. Enajsta mednarodna konferenca o revidiranju in kontroli informacijskih sistemov

23. in 24. septembra 2003 je Inštitut priredil že 11. mednarodno konferenco o revidiranju in kontroli informacijskih sistemov. Njeno delo je spremljalo 78 udeležencev. Nosilna tema prvega dneva konference so bila strateška vprašanja informacijskih sistemov in revidiranja, in sicer je bilo govora o pravnih, institucionalnih in tehnoloških ukrepih EU pri zagotavljanju varnosti informacijskih sistemov, nadzoru trgovanja z vrednostnimi papirji, SOX, obvladovanju operativnih tveganj po Baslu, obvladovanju revizijskih sledi in preizkušanju vdorov v varnost. Drugi dan konference je bil razdeljen na 4 sklope: obvladovanje varnosti (teme so bile strategija varnosti v povezavi z upravljanjem gospodarskih družb, tveganje in rešitve pri oddaljenem dostopu, upravljanje tveganje pri projektu prenove informacijskih sistemov) razvoj revizijske stroke (teme tega sklopa so bile strategija bodočega revidiranja, uporaba modela COBIT za načrtovanje in izvedbo revizije ter poročanje o njej, uporaba priročnika COBIT Management Guidelines pri (samo)ocenjevanju stopnje zrelosti informacijske tehnologije v podjetju), primeri dobrih načinov revidiranja in nadziranja (teme tega sklopa so bile smernica za revidiranje sistemov elektronskega (internetnega) bančništva, metode napada in obrambe informacijskih sistemov, evropske smernice varnosti informacijskih sistemov v praksi) in obvladovanje tveganja pri delovanju (teme tega sklopa so bile mehanizmi varstva pravic v pogodbah, pogodbe o najemanju storitev).

Na konferenci so bila podeljena potrdila o pridobitvi strokovnega naziva preizkušeni revizor informacijskih sistemov.

6.4.5. Problemska področja revidiranja informacijskih sistemov

Na konferenci je bil predstavljen model postavitve informacijske podlage za spremljanje operativnih tveganj informacijske tehnologije, kar je del zahtev ureditve Basel II, to je nove ureditve zahtev po kapitalski ustreznosti, katerih izpolnitev bodo vsaj banke in finančne inštitucije morale zagotoviti v naslednjih 2 letih. Sprememba v načinu spremljanja in obvladovanja vseh vrst bančnih tveganj, ki jih prinaša Basel II, bo v prihodnjih letih zahtevala pomembne spremembe in dopolnitve v informacijskih sistemih bank in finančnih organizacij. Revizorji informacijskih sistemov tako v notranjerevizijskih oddelkih bank kot pri nadzornikih bodo preverjali zanesljivost rešitev za interne modele vrednotenja izpostavljenosti tveganjem in izračunavanje kazalnikov.

Zagotovitev ustreznega položaja in razvoja notranje revizije pa tudi revidiranja informacijskih sistemov postaja pomembna naloga ravnateljstev podjetij, zlasti finančnih inštitucij. Slovenska zakonodaja na tem področju sledi ureditvam v razvitem svetu, kjer je revizijski pregled informacijskih sistemov pogosto pogoj za pridobitev pa tudi za ohranitev dovoljenja za opravljanje storitev. Nazadnje so bile take zahteve z zakonom uveljavljene na področju upravljanja sredstev in skladov ter na področju skrbniških storitev.

Elektronsko poslovanje v Sloveniji se je močno razmahnilo, zlasti zaradi velikega obsega uporabe elektronskih tržnih poti v bančništvu. Pomembne korake na tem področju načrtuje država, zato so se revizorji informacijskih sistemov vključevali v prizadevanja za seznanjanje širše javnosti s tveganji tega načina poslovanja in najboljšimi rešitvami za njihovo zmanjšanje, zlasti v smislu preprečevanja prevar in goljufij. Tako je bilo to področje obravnavano na konferenci, mesečnih predavanjih in drugih strokovnih srečanjih, na katerih so sodelovali revizorji informacijskih sistemov; pripravljenih pa je bilo tudi več prispevkov za strokovne revije.

Uvajanje elektronskih storitev države bo od strokovnjakov za varnost informacijskih sistemov in revizorjev informacijskih sistemov zahtevalo, da svoje strokovno znanje uporabijo tudi za izobraževanje in ozaveščanje širše javnosti o tveganjih takega poslovanja in dobrih varnostnih rešitvah, da bi sicer drage rešitve elektronskih storitev države zagotavljale učinkovitost in prijaznost državne uprave.

Pri razvoju načinov dela pri revidiranju informacijskih sistemov smo prek izobraževalnih dejavnosti pospeševali uporabo modela CoBIT za revidiranje in oblikovanje rešitev notranjih kontrolnih sistemov ter upoštevanje priporočenih rešitev varnosti iz standarda BS 7799 / ISO 17799. V zadnjem letu je prišlo do premika v razumevanju nujnosti varovanja informacij kot premoženja. Na zasebno pobudo so se začele tržiti tako izobraževalne kot svetovalne storitve s področja varnosti, kar je bila do nedavnega domena revizorjev informacijskih sistemov. Večja ozaveščenost okolja o tveganjih, povezanih z informacijskimi sistemi, pa zagotavlja tudi več priložnosti za strokovni razvoj revidiranja informacijskih sistemov.

6.5. Sekcija preizkušenih poslovnih finančnikov

6.5.1. Izobraževanje za strokovni naziv preizkušeni poslovni finančnik

Jeseni 2003 je bil objavljen razpis za vpis v izobraževanje za pridobitev strokovnega naziva preizkušeni poslovni finančnik. Ker se tudi tokrat ni prijavilo dovolj kandidatov, izobraževanja nismo izvedli.

Strokovni svet Inštituta je na svoji 43. seji podelil strokovni naziv preizkušena poslovna finančnica, ne da bi opravljala izpite, mag. Ivi Žagar. Na podlagi sklepa 14. seje strokovnega sveta je določil pogoje za podelitev tega naziva, ki ne obsegajo opravljenih izpitov. Na 43. seji je strokovni svet ugotovil, da je mag. Iva Žagar pomembno prispevala k razvoju stroke

na področju poslovnih financ v zadnjih 5 letih, in ji zato podelil strokovni naziv preizkušena poslovna finančnica.

6.5.2. Register preizkušenih poslovnih finančnikov

Na dan 31. decembra 2003 je imelo potrdilo o pridobitvi strokovnega naziva 19 preizkušenih poslovnih finančnikov; strokovni svet jim je podelil strokovni naziv, ne da bi opravljali izpite, zaradi njihovega pomembnega prispevka k razvoju stroke na področju poslovnih financ. Na podlagi 46. člena statuta Inštituta objavi Inštitut vsak mesec v reviji Revizor in na domačih spletnih straneh imenski seznam oseb, ki so pridobile strokovni naziv preizkušeni poslovni finančnik in opravile dodatno strokovno izobraževanje po pravilih Inštituta. Na dan 31. decembra 2003 so bili v tem seznamu vpisani 3 preizkušeni poslovni finančniki (na njihovo zahtevo).

6.5.3. Dopolnilno izobraževanje s področja poslovnih financ

V letu 2003 je Inštitut organiziral tele seminarje in delavnice s področja poslovnih financ:

- Finančna tveganja in njihovo obvladovanje (ponovitev seminarja, ki smo ga organizirali že v letu 2002),
- Uporabna vrednost izpeljanih finančnih inštrumentov v praksi in
- Problematika uporabe izpeljanih finančnih inštrumentov v praksi.

6.5.4. Delovanje sekcije v letu 2003 in problemska področja, s katerimi se ukvarja sekcija

Nosilec delovanja sekcije preizkušenih poslovnih finančnikov je njen odbor, ki mu je v letu 2003 uspelo uresničiti tele zastavljene cilje:

1. izvedba 1. konference sekcije preizkušenih poslovnih finančnikov v januarju 2003;
2. razširitev članstva v sekciji;
3. vpis članov sekcije v register preizkušenih poslovnih finančnikov;
4. priprava in izvedba volitev novega odbora sekcije;
5. priprava 2. poslovnofinančne konference Slovenskega inštituta za revizijo

Odbor sekcije preizkušenih poslovnih finančnikov je imel v letu 2003 štiri seje: 2 redni seji v stari sestavi ter 1 redno in 1 izredno sejo v novi sestavi.

Zaradi majhnega števila članov sekcije je odbor v stari sestavi soglašal, da je aktivno delo sekcije zaradi premajhnega števila članov oteženo, in predlagal strokovnemu svetu, da (dodatno k že podeljenim 10 nazivom preizkušeni poslovni finančnik po sklepu 17. seje strokovnega sveta z dne 4. junij 1997) pred vpisom preizkušenih poslovnih finančnikov v sodni register podeli ta naziv finančnikom, ki

- imajo akademski naziv magister oziroma doktor znanosti;
- so nosilci pomembnih strokovnih del s področja poslovnih financ;
- sodelujejo z Inštitutom na poslovnofinančnem področju.

Na tej podlagi je strokovni svet podelil naziv preizkušeni poslovni finančnik še 9 finančnim strokovnjakom, ki so izpolnjevali našete pogoje. V register Inštituta je bilo v letu 2003 tako vpisanih 19 preizkušenih poslovnih finančnikov, ki so sodelovali na volitvah novega odbora. Volitve so potekale v septembru, v odbor sekcije preizkušenih poslovnih

finančnikov pa je bilo izvoljenih 5 kandidatov, in sicer dr. Živko Bergant, dr. Meta Duhovnik, mag. Brane Kastelec, mag. Franjo Mlinarič in dr. Jožko Peterlin.

Novoizvoljeni člani odbora so na svoji 1. redni seji za predsednika v naslednjem štiriletnem obdobju izvolili dr. Živka Berganta, za njegovega namestnika pa dr. Jožka Peterlina. Za spremljanje sprotnega reševanja problemov prek internetnega foruma Inštituta so pooblastili mag. Braneta Kastelca. Pripravili so predlog poslovnika o delu odbora sekcije preizkušenih poslovnih finančnikov in predlog programa 2. poslovnofinančne konference Slovenskega inštituta za revizijo. Razpravljali so tudi o organizaciji okrogle mize o temi Sistemska ureditev obrestnih mer v Sloveniji, za katero je bil v letu 2003 pripravljen pisni uvodni prispevek.

Na 2., izredni seji so se člani odbora dogovorili, da se s ciljem medsebojnega vsebinskega povezovanja 2. poslovnofinančna konferenca izvede v sodelovanju z Združenjem poslovnih finančnikov Slovenije in svoj predlog predali v potrditev strokovnemu svetu.

Glavne naloge, ki jih namerava uresničiti odbor leta 2004, so:

- priprava poslovnofinančne konference Slovenskega inštituta za revizijo v sodelovanju z Združenjem poslovnih finančnikov Slovenije;
- organiziranje okrogle mize o temi Sistemska ureditev obrestnih mer v Sloveniji;
- organiziranje okroglih miz o aktualnih finančnih temah;
- podrobnejša priprava in promocija posebnega dela izobraževanja za pridobitev naziva preizkušeni poslovni finančnik.

6.6. Sekcija pooblaščenih ocenjevalcev

6.6.1. Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij

Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij obsega 167 ur. Vsebina posebnega dela izobraževanja se je v letošnjem letu spremenila, in sicer je po novem posebni del razdeljen na 4 predmete: ocenjevanje vrednosti podjetij, računovodstvo, davki in poslovne finance.

Izobraževanje je tako razdeljeno na:

splošni del

revizija	8 ur
računovodstvo	18 ur
poslovne finance	15 ur
gospodarsko in davčno pravo	20 ur
kvantitativne metode	10 ur
<u>poslovno komuniciranje</u>	<u>5 ur</u>
skupaj	76 ur

posebni del

ocenjevanje vrednosti podjetij	49 ur
računovodstvo	21 ur
davki	8 ur
<u>poslovne finance</u>	<u>13 ur</u>
skupaj	91 ur

Za kandidate, ki so se v izobraževanje vpisali v letu 2002, se je izobraževanje v letu 2003 nadaljevalo. Izpit iz kvantitativnih metod v okviru splošnega dela izobraževanja, ki je bil

takoj po koncu predavanj, sta uspešno opravila 2 kandidata. Prav tako so bili izvedeni predavanja in izpiti v okviru posebnega dela izobraževanja. Izpiti iz računovodstva in davkov, poslovnih financ ter ocenjevanja vrednosti podjetij je takoj po koncu predavanj uspešno opravil 1 kandidat. Poleg tega sta bila tudi 2 redna izpitna roka, in sicer za splošni del aprila in oktobra ter za posebni del maja in novembra.

Jeseni je bil objavljen razpis za vpis v izobraževanje za šesto generacijo pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti podjetij; vpisalo se je 8 kandidatov. 1 kandidat je bil oproščen izpitov iz poslovnega dela v okviru splošnega in posebnega dela, 2 kandidata sta bila poleg teh 2 izpitov oproščena še izpita iz kvantitativnih metod, in sicer eden v celoti in eden delno. Kandidati so izpiti opravljali takoj po končanih predavanjih, torej pred rednima izpitnima rokoma; izpit iz računovodstva so uspešno opravili 4 kandidati, iz revizije 5 kandidatov in iz poslovnih financ 3 kandidati. Izpiti iz preostalih predmetov bodo kandidati opravljali v letu 2004.

Za pridobitev potrdila o pridobitvi strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij mora kandidat po uspešno opravljenih izpiti izdelati še zaključno delo. V letu 2003 ni noben kandidat uspešno opravil zagovora zaključnega dela.

6.6.2. Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin

Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin obsega 162 ur, od teh:

ocenjevanje vrednosti nepremičnin	132 ur
računovodstvo in davki	15 ur
<u>poslovne finance</u>	<u>15 ur</u>
skupaj	162 ur

Za kandidate, ki so se v izobraževanje vpisali v letu 2002, se je izobraževanje v letu 2003 nadaljevalo. Izpit iz poslovnih financ je uspešno opravilo 5 kandidatov, prvi del izpita iz ocenjevanja vrednosti nepremičnin so uspešno opravili 4 kandidati, drugi del izpita iz ocenjevanja vrednosti nepremičnin pa 5 kandidatov. Poleg tega sta bila tudi 2 redna izpitna roka, in sicer maja in novembra.

Jeseni je bil objavljen razpis za vpis v izobraževanje; vpisalo se je 11 kandidatov, 2 od njih sta bila oproščena izpita iz poslovnih financ. Takoj po koncu predavanj so izpit iz računovodstva in davkov ter poslovnih financ uspešno opravili 4 kandidati. Izpiti iz ocenjevanja vrednosti nepremičnin bodo kandidati opravljali v letu 2004.

Za pridobitev potrdila o pridobitvi strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin mora kandidat po uspešno opravljenih izpiti izdelati še zaključno delo. V letu 2003 ni noben kandidat uspešno opravil zagovora zaključnega dela.

6.6.3. Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti strojev in opreme

Izobraževanje za pridobitev strokovnih znanj za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti strojev in opreme obsega 167 ur, od teh:

ocenjevanje vrednosti strojev in opreme	132 ur
računovodstvo in davki	20 ur
<u>poslovne finance</u>	<u>15 ur</u>
skupaj	167 ur

Za kandidata, ki sta se v izobraževanje vpisali v letu 2002, se je izobraževanje v letu 2003 nadaljevalo. Izpite iz poslovnih financ, ter izpit iz ocenjevanja vrednosti strojev in opreme (prvi in drugi del) je uspešno opravil 1 kandidat. 1 kandidat, ki je bil vpisan v izobraževanje v letu 2002, se je iz izobraževanja v letu 2003 izpisal.

Jeseni 2003 je bil objavljen razpis za vpis v izobraževanje; ker se tudi tokrat ni prijavilo dovolj kandidatov, izobraževanja nismo izvedli.

6.6.4. Register pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti

Na dan 31. decembra 2003 je imelo dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij 45 ocenjevalcev, dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin 14 ter dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti strojev in opreme 16 ocenjevalcev.

6.6.5. Dopolnilno izobraževanje pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti

Pooblašчени ocenjevalci vrednosti se morajo za podaljšanje vpisa v register pooblaščenih ocenjevalcev dodatno izobraževati najmanj 30 ur letno. Večino seminarjev za dodatno izobraževanje prireja Inštitut. V letu 2003 smo priredili seminarje:

- Ocenjevanje vrednosti dolgoročnih finančnih naložb za namen računovodskega poročanja in stroški kapitala,
- Vrednotenje podjetij pri kapitalskih transakcijah,
- Ocenjevanje nepremičnin za potrebe računovodskega prevrednotovanja s poudarkom na neprofitnih stanovanjih,
- Na tržnih primerjavah zasnovan način vrednotenja podjetij,
- Vrednotenje zemljišč ter
- Posredni postopek vrednotenja lastniškega kapitala po metodi diskontiranega denarnega toka in uporaba metode čiste vrednosti sredstev.

6.6.6. Šesta letna konferenca ocenjevalcev vrednosti

Inštitut je 5. in 6. junija 2003 priredil 6. letno konferenco ocenjevalcev vrednosti. Njeno delo je spremljalo 64 udeležencev.

Na njej obravnavane teme so bile: kjotski protokol in ocenjevanje vrednosti, nepremičnine v luči neposrednih davkov, ocenjevanja vlaganj v nepremičnine z vidika SRS in teorije vrednotenja nepremičnin, vrednotenje projektnih rešitev, določanje diskontne mere v državah v razvoju, načini ocenjevanja z vidika vrednosti celotnega podjetja in lastniškega kapitala, obravnava rasti in inflacije, vrednotenje za namen določanja menjalnih razmerij.

Na konferenci je bil izvoljen tudi nov odbor sekcije pooblaščenih ocenjevalcev, ker je prejšnjemu potekel mandat.

6.6.7. Problemska področja ocenjevanja vrednosti

Sekcija pooblaščenih ocenjevalcev je v letu 2003 obravnavala tudi

- aktualno problematiko ocenjevanja vrednosti nepremičnin,
- problematiko nadzora nad pooblaščenimi ocenjevalci vrednosti,
- tolmačnik izrazov s področja ocenjevanja vrednosti in
- prilagajanje slovenskih standardov ocenjevanja vrednosti mednarodnim.

V zvezi s problematiko ocenjevanja vrednosti nepremičnin je bila organizirana strokovna skupina, ki je pripravila osnutek navodil o usposabljanju cenilcev nepremičnin, s

katerim naj bi se postopoma odpravljale težave na področju ocenjevanja vrednosti nepremičnin, ki so posledica tega, da ZRev-1 obravnava cenilce drugače, kot jih obravnavajo drugi zakoni.

6.6.8. Nadzor nad pooblaščenimi ocenjevalci vrednosti

V skladu z ZRev-1 opravlja Inštitut tudi nadzor nad pooblaščenimi ocenjevalci vrednosti.

Inštitut je v letu 2003 opravil 3 nadzore. Pri tem je v enem primeru ugotovil, da pooblaščen ocenjevalec vrednosti ni kršil standardov ocenjevanja vrednosti v takšni meri, da bi bilo treba sprejeti posebne ukrepe nadzora v smislu ZRev-1, v enem primeru pa je izrekel ukrep odvzema dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca, ker je ocenjevalec kršil standarde ocenjevanja vrednosti in je zaradi kršitve mnenje o ocenjeni vrednosti napačno oziroma zavajajoče oziroma je obrazložitev tega mnenja napačna oziroma zavajajoča. Na izrečen ukrep odvzema dovoljenja za delo je vložena pritožba pri Vrhovnem sodišču Republike Slovenije. En primer pa je še v postopku.

6.6.9. Pojasnila k slovenskim poslovnofinančnim standardom

V letu 2003 je strokovni svet je v zvezi z uporabo slovenskih poslovnofinančnih standardov sprejel tale pojasnila in jih objavil v Uradnem listu RS:

Pojasnilo 1 – Dajanje mnenj o skladnosti poročil o ocenjevanju vrednosti s slovenskimi poslovnofinančnimi standardi,

Pojasnilo 2 – Obvezne priloge k pisnim poročilom o ocenjevanju vrednosti podjetij,

Pojasnilo 3 – Podpis pisnega poročila o ocenjevanju vrednosti in

Pojasnilo 4 – Podrobnejša vsebina pisnega poročila o ocenjevanju vrednosti podjetja.

7. Druge naloge Inštituta

V 3. poglavju tega poročila je opisana izpolnitev programa dela za leto 2003 po sekcijah. Delo Inštituta v preteklem letu pa je segalo tudi na druga področja. Poročamo le o nekaterih najpomembnejših.

7.1. Izdajateljska dejavnost

Po sklepu strokovnega sveta in v dogovoru z Zvezo računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije, ki je ustanoviteljica Inštituta, izdaja Inštitut strokovne publikacije; založnica je Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.

V letu 2003 je Inštitut izdal:

- 12 številčk revije Revizor,
- ponatis knjige Slovenski računovodski standardi,
- ponatis zbirke Slovenski poslovnofinančni standardi,
- zbirko Standardi notranjega revidiranja,
- knjigo Slovenian Accounting Standards,
- knjigo Stroškovno računovodstvo avtorjev dr. Ivana Turka, dr. Slavke Kavčič in dr. Stanka Koželja ter
- knjigo Poslovodno računovodstvo avtorjev dr. Ivana Turka, dr. Slavke Kavčič in dr. Majde Kokotec-Novak.

Inštitut pa je konec leta 2003 začel izdajati in zalagati novo strokovno zbirko. Prvi zvezek iz te zbirke, ki je bil izdan decembra 2003, je Ocenjevanje vrednosti nepremičnin avtorjev dr. Igorja Pšundra in mag. Milana Torkarja.

Izdajateljsko dejavnost nadaljujemo v letu 2004.

7.2. Dodatno izobraževanje

Poleg posvetovanj, ki so jih po svojem programu dela pripravile posamezne sekcije, je Inštitut pripravil tudi posvetovanje in seminar, ki sta se prav tako štela kot dodatno izobraževanje za podaljšanje dovoljenj za opravljanje nalog revizorja, pooblaščenega revizorja in ocenjevalca vrednosti oziroma za objavo podatkov oseb, ki so pridobile strokovne nazive, ki jih podeljuje Inštitut, in sicer:

- posvetovanje Pridobivanje in odtujevanje lastnih delnic in deležev (posvetovanje je bilo organizirano trikrat) in
- seminar Zakon o delovnih razmerjih.

8. Prostorska in kadrovska problematika

8.1. Prostorska problematika

Inštitut opravlja svojo dejavnost v sodobnih in funkcionalnih prostorih z vso opremo, potrebno za nemoteno delo, ki jih ima v najemu od Zveze računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.

8.2. Kadrovska problematika

Inštitut ima 6 zaposlencev. Dva strokovna svetovalca opravljata naloge, povezane z nadzorom nad pooblaščenimi revizorji in revizijskimi družbami, delno pa te naloge opravlja tudi pravnica Inštituta. Na Inštitutu so zaposleni še dve tajnici za administrativna dela in direktor Inštituta. V letu 2003 Inštitut ni zaposlil nobenega novega sodelavca, veliko strokovnega, predvsem izobraževalnega dela pa je opravil z zunanjimi sodelavci; predvidevamo, da bo tako tudi v prihodnje.

9. Revidirani računovodski izkazi

BILANCA STANJA na dan 31. decembra 2003

(v 1.000 SIT)

		leto 2003	leto 2002
	SREDSTVA	149.591	151.387
A.	Stalna sredstva	3.915	300
I.	Neopredmetena dolgoročna sredstva	130	204
1.	Neopredmetena dolgoročna sredstva	130	204
II.	Opredmetena osnovna sredstva	3.785	96
3.	Oprema	3.785	96
B.	Gibljava sredstva	144.960	150.999
II.	Poslovne terjatve	49.888	42.863
b)	Kratkoročne poslovne terjatve	49.888	42.863
1.	Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	44.864	40.902
2.	Druge kratkoročne poslovne terjatve	5.024	1.961
III.	Kratkoročne finančne naložbe	80.000	105.820
2.	Kratkoročno dana posojila	0	25.820
3.	Kratkoročni depoziti	80.000	80.000
IV.	Dobroimetje pri bankah, čeki in gotovina	15.072	2.316

C.	Aktivne časovne razmejitve	716	88
-----------	-----------------------------------	------------	-----------

	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	149.591	151.387
B.	Ustanovitveni vložek	2.041	2.041
1.	Ustanovitveni vložek	2.000	2.000
2.	Prevrednotovalni popravek	41	41
C.	Ugotovljeni poslovni izid	22.645	17.641
1.	Presežek prihodkov	22.645	17.641
2.	Presežek odhodkov	0	0
D.	Poslovne obveznosti	18.368	17.521
2.	Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	2.499	4.102
3.	Kratkoročne obveznosti do zaposlencev	0	0
4.	Druge kratkoročne poslovne obveznosti	15.869	13.419
F.	Pasivne časovne razmejitve	106.537	114.184

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV
za obdobje od 1. januarja do 31. decembra 2003

(v 1.000 SIT)

		leto 2003	leto 2002
A.	Poslovni prihodki od opravljanja dejavnosti javnih služb	0	0
B.	Poslovni prihodki od opravljanja lastne dejavnosti	242.012	220.791
	Prihodki od izobraževanja – za skupni del vseh programov	23.173	14.654
	Izobraževanje za naziv revizor in pooblaščen revizor	11.583	13.282
	Izobraževanje za naziv računovodja in preizkušeni računovodja	9.170	15.501
	Izobraževanje za naziv preizkušeni revizor informacijskih sistemov	127	203
	Izobraževanje za naziv preizkušeni ocenjevalec vrednosti	4.026	7.857
	Izobraževanje za naziv preizkušeni davčnik	10.047	2.145
	Izobraževanje za naziv preizkušeni notranji revizor	10.194	6.778
	Dodatno izobraževanje – seminarji	40.899	48.243
	Konference	43.173	44.794
	Prihodki od nadomestila za nadzor revizijskih družb	55.153	38.446
	Takse za izdajo in podaljšanje dovoljenj za opravljanje nalog	7.208	480
	Druge takse	1.783	1.040
	Prihodki od prodaje literature	7.944	7.274
	Drugi prihodki	17.532	20.094
C.	Finančni prihodki	7.693	8.467
Č.	Izredni prihodki	1.915	27
D.	Celotni prihodki (A + B + C + Č)	251.620	229.285
E.	Stroški blaga, materiala in storitev	159.432	138.760
2.	Stroški materiala	3.913	2.222
3.	Stroški storitev	155.519	136.538
F.	Stroški dela	79.386	64.450
1.	Plače in nadomestila plač	60.561	49.283
2.	Prispevki za socialno varnost zaposlenecv	17.015	13.549
3.	Drugi stroški dela	1.810	1.618
G.	Amortizacija	1.632	302
I.	Drugi stroški	5.126	5.898
J.	Finančni odhodki	58	15
K.	Izredni odhodki	0	0
L.	Celotni odhodki (E + F + G + H + I + J + K)	245.634	209.425
M.	Presežek prihodkov (D – L)	5.986	19.860
N.	Davek od dobička od pridobitne dejavnosti	982	5.093
O.	Čisti presežek prihodkov obračunskega obdobja (M – N)	5.004	14.767
P.	Presežek odhodkov obračunskega obdobja (L + N – D)	0	0

Svetu Slovenskega inštituta za revizijo

SLOVENSKI INŠTITUT ZA REVIZIJO

Dunajska cesta 106

LJUBLJANA

REVIZORJEVO POROČILO

Revidirali smo bilanco stanja in izkaz prihodkov in odhodkov Slovenskega inštituta za revizijo za poslovno leto 2003, ki se je končalo z dnem 31. 12. 2003. Za ta računovodska

izkaza je odgovoren direktor Slovenskega inštituta za revizijo, naša odgovornost je, da izrazimo mnenje o njiju.

Računovodska izkaza, prikazana na straneh 55 in 56 tega poročila, smo revidirali v skladu s temeljnimi revizijskimi načeli in mednarodnimi revizijskimi standardi. Po teh načelih smo bili dolžni načrtovati in izvesti revidiranje tako, da bi si pridobili razumno zagotovilo, da sta računovodska izkaza sestavljena v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi ter v skladu z zakonom o računovodstvu (Ur. list RS, št. 23/99 in 30/02) in da ne vsebujeta pomembnejših napačnih prikazov. Preverili smo ureditev in delovanje notranjih kontrol in računovodska pravila Slovenskega inštituta za revizijo. Odgovorna oseba tega inštituta nam je zagotovila vse podatke, za katere smo zaprosili, in nam jasno odgovorila na vsa zastavljena vprašanja. Na podlagi vzorčne izbire smo preiskali obstoj in ustreznost evidenc, ki dokazujejo zneske v računovodskih izkazih. Prepričani smo, da je naša revizija primerna podlaga za naše mnenje.

Po našem mnenju sta računovodska izkaza, navedena v prvem odstavku, sestavljena v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi ter zakonom o računovodstvu in podajata resnično in pošteno sliko finančnega stanja Slovenskega inštituta za revizijo na dan 31. 12. 2003 ter izidov njegovega poslovanja v letu, ki se je končalo z navedenim datumom.

Ljubljana, 3. marec 2004

Mag. Marko Lozej,
pooblaščen revizor

10. Sklepna ugotovitev

Če ocenjujemo celotno delovanje Inštituta v letu 2003, lahko sklenemo, da je izpolnil večino nalog, zaradi katerih je bil ustanovljen in ki so bile predvidene v programu dela za leto 2003, pa tudi nekatere, ki v njem niso bile predvidene. Gre predvsem za naloge na področju računovodenja in tudi revidiranja, povezane z vstopom Slovenije v EU.

Zaradi predvidenih sprememb 8. direktive EU bo treba tudi v spremenjenem zakonu o revidiranju ureditev javnega nadzorstva dopolniti in podrobneje opredeliti. Treba je ugotoviti, da je bilo z ZRev-1 javno nadzorstvo v Sloveniji deloma že vzpostavljeno, in sicer na dva načina: prvič, 3 od 9 članov revizijskega sveta so zunanji člani, ki jih imenuje minister, pristojen za finance, od tega 2 na predlog Gospodarske zbornice Slovenije, in drugič, Inštitut mora o svojem delu poročati Državnemu zboru Republike Slovenije, ki vsako leto obravnava poročilo Inštituta. Čeprav je v Sloveniji javno nadzorstvo že kar zadovoljivo urejeno (na opisani način), pa ga bo treba zaradi predvidenih sprememb 8. direktive urediti drugače. Pri oblikovanju nadzorstvenih odborov se bodo države članice EU verjetno zgledovale tudi po ureditvi v Združenih državah Amerike, kjer javno nadzorstvo izvaja PCAOB. Ta odbor je bil ustanovljen na podlagi Sarbanes-Oxleyjevega zakona in je neodvisna zasebna inštitucija, katere poslanstvo je nadziranje revizorjev javnih podjetij zaradi zaščite interesov vlagateljev in zaščite javnega interesa pri pripravi poštenega in neodvisnega revizorjevega poročila. PCAOB je odgovoren za izboljšanje kakovosti in prepoznavnosti pri računovodskem poročanju in neodvisnem revidiranju, za napredek pri odgovornosti družb in za nadaljevanje uresničevanja javnega interesa. Zaradi sprememb 8. direktive bo treba tudi v spremenjenem zakonu o revidiranju ureditev javnega nadzorstva dopolniti in podrobneje opredeliti. To pa bo verjetno ena najpomembnejših nalog Inštituta v letu 2004.

Ljubljana, aprila 2004

Predsednik sveta
Slovenskega inštituta za revizijo

Vinko Perčič